

**Velja v Ljubljani
in po pošti:**

prvo leto K 84—
pol leta " 42—
četrt leta " 21—
na mesec " 7—

Za inozemstvo:

prvo leto naprej K 95—
pol leta " 50—
četrt leta " 26—
na mesec " 9—

Jugoslavija

Licijalna knjižnica

Na pismene naročbe brez
prijateljske denarja se ne
moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo
naročnino
po nakaznici.

Oglašni se računajo po po-
stavljenem prostoru in si-
ker 1 m visok ter 45 mm
širok prostor za enkrat
40 vira, za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu št. 19. Telefon
št. 380. Upravištvo je na Marjinem trgu
št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Resni nemiri v Italiji. — Boljševiško gibanje na Dunaju.

Pred rešitvijo jugoslovansko-italijanskega spora. — Francoske grožnje Nemčiji.

Minister Svetozar Pribičević zbolel. — Czernin aretiran.

Za pravico in zmago.

Le vstani, vborni narod moj...
tvoj je — vstajenja dan!

Konec vojne med zapadnim in
pruskim imperijalizmom ni še konec
svetovne revolucije, ki preobrazuje lice
stare Evrope v nov obraz modernega
demokratizma. Zmaga zapadnega im-
perijalizma nad pruskim pohlepom še
ni zmaga Resnice in Pravice.

Uničen je ruski carizem, poražena
Nemčija se zvija v nevarnih krčih so-
cijalne revolucije, habsburške monar-
hije ni več, padli so starodavni pre-
stoli privilegiranih mogotcev, politično
ozračje zapadne Evrope je napolnjeno
s kužnimi bacili ruske revolucije, vse
se giblje in hrepeni po novem svetov-
nem redu, ki bi izlečil rane utrujenega
človeštva.

Nova Evropa vstaja na razvalinah
srednjeveških zakonov o pravici mo-
čnejšega nad slabjšim. Imperijalisti v
Parizu hočejo sicer uveljaviti svojo
voljo pred celim svetom, toda tudi
zapadnega imperijalizma bo konec, ko
se kolo svetovne revolucije zavrti proti
zapadu.

Tok svetovne revolucije se je do-
taknil z vehementno silo tudi našega
jugoslovanskega naroda, ki je oprt na
svoje stoletno narodno pravdo na pod-
lagi velikih načel samoodločbe narodov
v odločilnem trenutku strl verige avstro-
madžarskega suženjstva in s proglasit-
vijo svoje svobode pomagal ententi
do končne zmage.

Jugoslovanski narod je stopil v
svetovno politiko kot samostojen in
odločujoč činitelj med evropskimi dr-
žavami. Kdor računa brez nas,
se moti in njegova zmota je
lahko usodepolna za nadaljni
razvoj svetovne revolucije v

bližnji bodočnosti. Tega se za-
vedajo tudi gospodje v Parizu, zato
zavlačujejo končni sklep miru, ker vedo,
da njihovi sklepi ne bodo kon-
čnoveljavni za našo državo, ki
ne more priznati nobenega
miru brez celotnega ujedinje-
nja vseh jugoslovanov. To je
dejstvo, za katerega resničnost
jamči volja našega naroda.

Kakor ni odločilo orožje svetovne
vojne, tako ne bo odločil zapadni im-
perijalizem poteka svetovne revolucije.
Politična situacija bodoče Evrope je
negotova. Nihče ne ve, kako se raz-
vijajo dogodki v dogledni bodočnosti.
Le eno je gotovo namreč, da mirovna
konferenca v Parizu ni zmožna rešiti
resnih in nevarnih zapletov med
posameznimi državami, ki prisegajo
vsaka na svojo pravo. Starokopitna
diplomacija vendar ne more razumeti
novodobnega demokratizma, na pod-
lagi katerega se morajo rešiti tucilo-
nalna in socijalna vprašanja v blagor
posameznih narodov.

V teh težkih dneh, ko od-
ločujejo v Parizu o naši usodi,
je treba, da osredotočimo vse
svoje misli v eno samo misel:
Pravica mora zmagati. Naša
bodočnost je odvisna od nas
samih. Če združimo vse svoje moči
v dosego svojih pravičnih ciljev, če se
strnemo v eno samo železno falango,
tedaj nam ne bo težko, da zmagamo
prej ali pozneje na celi črti. Prepri-
čani bodimo, da je Pravica na naši
strani. In kjer je Pravica tam je tudi
Zmaga!

V naših rokah je usoda
našega naroda. Naši voditelji se
morajo zavedati svoje odgovornosti
pred sodiščem naše bodoče narodne
zgodovine. Osebnosti morajo iz-
giniti iz našega narodnega življenja.

Bodočnost zgodovine mora
biti vodilna misel pri vseh
dejanjih naše javnosti. Če bo
narod videl, da ga vodijo čisti in za-
nesljivi mošje, ki se ne ozirajo ne na
osebne in ne na strankarske koristi,
tedaj bo z zaupanjem gledal v srečno
bodočnost, in se ne bo dal zapeljati
raznim špekulantom, ki hočejo preva-
riti tudi naše ljudstvo z blestečimi fra-
zami „boljševiškega demokratizma“.

Težka je bila naša pot na Kal-
varijo, kakoršne ni prehodil noben
drug kulturni narod, toda nič manj
težka je naša pot, do vstajenja, ki nas
vodi preko zapadnega imperijalizma
in preko grobov naših sovražnikov
do končne zmage. Zaupati moramo v
lastno moč, ki je delala čudeže kakor-
šnih ni veliko v zgodovini narodov.
Ne upajmo v tujo pomoč, ampak bo-
dimo prepričani, da je v nas samih
vse, kar smo doslej pričakovali od dru-
gih. Za Velikim petkom pride Velika-
noč, praznik zmage in poveljanja.

Tako bo svetovna revolucija za
nas le opomin, da ne smemo priča-
kovati Pravice od zunaj, ampak da je
Pravica v nas in v naši volji. Naš na-
rod je zdrav in ne potrebuje nobenih
laži-zdravnikov, da bi ga lečili z
raznimi obljubami in ničvrednimi do-
plačili za izgubljene brate in sestre.
Pa tudi lažljivih porokov se bo znal
iznebiti naš pošten narod. V deželi
sta red in mir — naše ljudstvo si ne
želi nobenih nasilnih sprememb. Ne-
zadovoljevi pa se dobijo povsod.

Naš narod je že prehodil svoj
križev pot. Tik pred njegovim vsta-
jenjem ga skušajo nasilniki prikleniti
na tla, toda njihove nakane se ne bodo
posrečile. Močan kakor Veli Jože je
kljuboval naš narod vsem sovražnikom,
raztrgal verige suženjstva in si „pro-
sto izvolil svojo postavo“ z ujedinje-

njem vseh jugoslovanov v enotno svo-
bodno državo. Nasilni mogotci in za-
stopniki sile močnejšega nad slabjšim,
ki je v pravici, hočejo iztrgati iz na-
šega narodnega telesa posamezne ude,
toda naš narod ne bo obupal, čeprav
se bo zvijal v silnih bolečinah. Tudi
ne bo prezrl krivice, storjene mu od
svojih „prijateljev“, v katere je zaupal,
dokler ni poznal njihove imperijalisti-
čne sebičnosti. Kar velja za druge,
mora veljati tudi za nas in še v toliko
večji meri, kolikor večja se zgodi kri-
vica na našem narodu.

Tudi za nas pride veliki
dan Vstajenja in zmage. Tedaj
bodo ostali osramočeni vsi naši sovra-
zniki, pa tudi naši „prijatelji“ na zapadu
bodo odprli oči, ki jih zapirajo danes
na ljubo našemu apeninskemu sosedu.

Mi vsi verujemo v ta veliki
dan, ker smo prepričani, da
je Pravica na naši strani.

Jugoslovansko-češka zveza.

Praga, dne 13. 4. 1919.

Par madžarskih let je že menda
minulo, odkar sem Ti pisal! Vzrok
poznaš sam, slabe pošne razmere;
če ne gre kdo ravno slučajno v do-
movino, da mu daš pismo s seboj,
pa bi doma res lahko vsi mislili, da
smo dezertirali tu v Pragi vsi že na
mesec! Seveda pošte iz domovine
sploh ne dobivamo; tu in tam pošlje
kdo po češkem kurirju kakšno pismo
iz Ljubljane ali Zagreba in to pismo
čitamo potem vsi, kar nas je tukaj!
Saj je vsak tako željen vesti iz naše
domovine! Časopisi prihajajo tako ne-
redno, da je naravnost škandal; jaz
n. pr. nisem dobil „Jugoslavije“ dva
meseca, potem pa naenkrat 20 števil

74 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

»Vsaka stvar je vredna svoje cene,« je pritr-
dila žena ter naslonila glavo na njegove prsi. »Pa-
paček že ve, kaj dela.«

»Beraških dvajsetisoč kron — to je prvi obrok
njene dote...«

»Čigave?«

»I, Ninkine; kako si počasnih misli. Prvi obrok
njene dote! O, vsak vinar mu zaračunim o svojem
času; Smučiklas ni dal ničesar zastonj, odkar dela
za narodov blagor, hehe...«

»Samo da bi šlo po sreči!« je vzdihnila gospa
Antoinetta. »Komaj si upam misliti, da jo izpelješ
do konca.«

»Strahopetnost in malodušje! Vam babnicam se
zvrti v glavi, ko se začutimo mi šele prav sigurne;
gluhe in slepe ste, kadar je treba gledati in poslu-
šati. Mari nisi videla, kako jo požira z očmi? Peto-
šolec, ti pravim! In kaj mi je prej napol priznal;
glas se mu je tresel, verjameš? Ne boš ti meni —
ne boš, dovolj kož sem slekel na svetu; moja reč
se sklada kakor kolo s kolesom v mašini... Da,
da, kolo s kolesom, eno zavisi od drugega; zato
glejte vedle! Res sem ga priklenil nase in ga še
bom, ne boj se, dokler ne bo visel kakor muha v
pajkovi mreži; baronstvo se mi takorekoč že spo-
dobi, ni vrag, da bi bil tako umazan. Noblesse

oblige, pravijo Francozi... Ampak, če se dobro
potrka v Ninko, je tudi potrebno, da nas povišajo;
saj veš, da njegov presvetli stari ne more dopustiti,
da bi se ženil z navadno meščanko.«

»Mesalliance!« je zategnila Antoinetta, kakor bi
bila že zdavnaj baronica. »Da, pri Nataly von Schim-
melvlied najdes mnogo takih slučajev.«

»Zato pa; in piši me v uho, ti s svojo Kanally
Flimmerschieß, ali kako ji praviš. Jaz grem za tem,
da nas povišajo; ti glej, da ga punica ujame, zakaj
potem se mora zgoditi! Napni vse moči, porabi vsa
sredstva, nauči jo vseh zvijač, ki si jih znala včasih
— še veš?«

»Oh, papaček!« je vzkliknila mati užaljeno ter
poizkusila zardeti.

»Brez šale.« Smučiklasov glas je prihajal trd
in stvaren; v očeh se mu je svetikala tista neiz-
birčna podjetnost, ki je ustvarila temnejšo plat nje-
gove slave. »In... kaj sem hotel reči?... nu, z eno
besedo, zadeva je tako važna, da bi bilo greh pa-
ziti na predsodke — razumeš?«

Antoinetta ga je debelo pogledala; par hipov je
trapala, preden je zapopadla njegovo misel.

»Vem, kaj ti je na jeziku,« je zavrnil odvetnik
njene pomiselke. »Ali tisto, za kar se ženske toli-
kanj bojite... jaz pravzaprav nisem izkusil, da bi se
bale tako strašno!... tisto velja itak samo do pre-
klica; kapital je, ki ga naložiš v kupčijo, in kar iz-
tržiš, je glavna stvar... Dobiček posvečuje troške —
kdaj plačaš, danes ali jutri, pa ne zavisi od morale,

marveč od okolnosti! Nu, kaj bi govoril; pouči jo
ti, kakor veš in znaš.«

Žena je povesila glavo v znak pritrdjevanja...
»Zmaga je naša, če bomo pametni,« je povzel
soprog. »A vedve glejta.«

»In Dora?« se je splašila gospa. »Moj Bog,
papaček, vendar je treba premisliti, da se ne ušte-
jemo! Tisto, da sta se objemala na veselici, je vse
sama gola resnica; baš davi sem spet slišala, vse
mesto si brusi jezik o tem. Le predstavi si — diese
Blamage, če bi nič ne bilo!«

»Prava reč!« je mahnil doktor z roko. »Veselica
je veselica, in Dora je polna muh; bogve kdo jo
bo še poljubljal, možila pa se bo vendar tam, kjer
je zanj. Heči specerijskega branjevca in grof Beau-
pertuis von Künigsbruch — da bi te tristo vragov!
Ne boj se, tudi njo imam v svojih računih... In
končno, kdor pride prej, prej melje; stori ti svoje,
vse drugo prepusti meni.«

Ničemurna Smučiklasja je rada uvidela; z bleš-
čečimi očmi je sledila papačku, ki je iznova vzmahnil
z rokami ter zdirjal semintja.

»Le kar naprej po tej poti!« je fantaziral, kakor
bi priganjal samega sebe. »Naprej, brez ozira na
desno in levo; mi moramo kvišku, vse drugo je
bedarija... Odnedaj sem jim hodil po glavah, pa
ne dovolj trdo; pljuval sem na nje, toda premalo;
dokler živis v sredi med njimi in se jih sploh kje
dotikaš, nimajo pravega strahu pred teboj, nimajo
spoštovanja.«

(Dalje.)

in od te dobe zopet nič in nič! Odkazani smo samo na češke liste, ki prinašajo telefonska poročila ali pa poročila iz tujih nam sovražnih virov. Saj so Italijani insinuirali s svojimi lažmi celo nekakšno napetost med Jugoslovani in Češko-slovaško! Ona vest iz Berna o Kramarovem izreku! Demonstracije, ali kaj je že bilo v Ljubljani proti Čehom, to vse je čisto gotovo delo Italijanov in pa onih krogov, ki se imenujejo „tudi Jugoslovani“. Stavim glavo, da deluje pri nas še množica bivših aktivnih častnikov in pa gotovo tudi kopica državnih uradnikov, ki jim je le nekam žal za „pravično“ Avstrijo. Bože, čemu bi pravil Tebi, izkušenemu človeku, da je treba ravno v današnji dobi opreznosti! Da poskušajo Italijani na vse moguče načine odtajiti jugoslovanski in češki narod, to je danes tako pozitivno, da o tem ne dvomi nihče. Toda prav neverjetno se mi zdi, kako so mogli navesti posameznike na limanice; članki v naših in čeških listih so bili nekaj časa pisani skoraj tako, kakor da stojimo res pred jugosl.-češko vojno in ne, da smo bili pravzaprav mi oni, ki smo razbili stare Avstrijo in, da smo ravno mi oni, ki moramo sezidati na razvalinah novo pač. Na stavenem prostoru je še toliko ostankov preperle stavbe, mesto da jih odstranimo prav vse, pa začenjamo zidati na razvalinah, katerih glavni del je nesloga. In mogoče, da je ostalo tudi precej zavisti; prav gotovo pa veliko onega starega avstrijskega strupa „divide et impera“. Gotovo, Čehi niso nastopili in ne nastopajo in tudi ne bodo nastopili na mirovni konferenci tako za nas, da bi nam to moglo le količkaj koristiti! Zakaj? Ker dobro vedo, da zaleže njihova beseda tam ravno toliko, kakor beseda vseh drugih malih narodov, namreč malo, ali pa prav nič. Res, Čehi so v Parizu nekakšen Benjamin med malimi narodi, toda najmlajši sin nima vendarle nikdar vpliva na to, kakšno sukno naj dobi starejši! Imajo sami s svojim vprašanjem polne roke posla; prišli so sicer v Pariz s krasno izdelanim materijalom, zato tudi njihovi uspehi, toda ne smemo pozabiti, da je njihova republika takoj po mirovni konferenci v jako težavnem položaju, v položaju, ki se kaže že sedaj. Notranje-politično so Čehi menda še celo na slabšem nego mi (bližina boljševizma na Poljskem, Madžarskem in v Nemčiji) zunanje-politično pa tudi ni vse tako, kakor se misli! Treba je samo pomisliti na to, da je češka republika v ogromnem industrijalnem napredku; tu ni treba misliti, da bo res izginil vpliv nemške industrije, tudi, če Francozi in Angleži še tako hitijo zatrdjati, da bo! In Nemčija bo s svojo ogromno industrijo nevarni rival male republike! In predvsem rival, ker si bodo Francozi in Angleži gotovo zagotovili najboljše svetovne okraje za svoj eksport. Kakor sem že napisal zgoraj, so Italijani poskušali in še poskušajo razdreti to, kar faktično obstoja že dolgo let — jugosl.-češko zvezo, z izmišljenimi vestmi, ki jih trošijo pri Vas in tudi tukaj; tako navni so, da mislijo celo, da jim je igrača pridobiti tudi tiste simpatije Čehov za sebe, ki jih imamo sedaj mi! Pa so se res pošteno zmotili, na vseh svojih predavanjih v Pragi in po češki deželi, povsod je navdušenje samo za nas. Ne želel bi Italijanom slišati medklicov, ki gredo na njihov račun, kadar predavamo o našem sporu z njimi! Ne, ne in ne — češka javnost in tudi vlada so za nas in sicer tako za nas, kakor so obljubili tolikokrat: zvestoba za zvestobo! Če je tudi kakšen korak oficijelnih krogov tu in tam nam menda nerazumljiv, ne smemo nikdar pozabiti, da malenkosti ne odločujejo! In kar je glavno: narod ves narod je za nami, tako da ga nam ne more odtujiti nihče, pa se naj ta „kdo“ imenovati kakor hoče! Poznam češki narod že toliko dobro, da vem, da se ne da prevariti s slepimi besedami in obljubami, narod ima toliko kritičnega duha kakor malo kateri. In če se navduši za kakšno stvar, potem je ta gotovo pravična. In naša je!

Zakaj sem pisal vse to? Zato, ker me res boli, da naši ljudje tam doli res ne razumejo korakov Čehov! V časopisih se piše o tej stvari, kakor, da je malenkostna; treba je misliti na prihodnost, ki nam lahko prinese marsikatero iznenadenje!

Čehi so res navdušeni za nas! Če bi bilo treba, imamo prostovoljcev proti našim sovražnikom toliko, da se nam ni treba bati prav ničesar!

Celokupna jugoslovanska akademska omladina v Pragi — dijakom in svobodnim državljanom ententnih držav.

Celokupna jugoslovanska akademska omladina se obrača na najnaprednejše državljane sveta s pozivom, da po svojih močeh očuvajo našo mlado državo SHS, ne več pred krvoločnimi Nemci, ampak pred nekimi, nam zavezniškimi diplomati, ki hočejo na podstavi londonskega dogovora odcepiti velik del našega plemena in ga izročiti na milost in nemilost kraljevini Italiji, proti tem diplomatom objavljamo svojo pritožbo vsem državljanom sveta, ki so čistega srca in mišljenja.

1. Domovina Srbov, Hrvatov in Slovencev je edinstvena država enotnega jugoslovanskega naroda, katerega junaška predstaviteljica je naša mučenica Srbija. Ta vojna se je pričela za nas že davno pred oficijelno napovedjo. Vsa naša inteligenca je bila zbrana pod revolucionarno zastavo narodne jugoslovanske mladine v bivši Avstro-Ogrski, in to vse težke dni naših napadov na bivše avstro-ogrške oblasti; to naše edinstvo je dokumentirano v vseh veleizdajniških procesih, ki so nas kot nasprotnike „Dranga nach Osten“ po ječah mučili, ubijali, materijalno uničevali, ki pa nas niso niti zlomili, niti upognili. Bili smo proti „Drangu“ edina nepopustljiva zgrada na evropskem jugu, dočim so bili avstrijski Italijani Avstriji vsklad ljubši od nas, dočim je Italija 30 let bila zaveznik in sokrivec Germanije in je šele med vojno, po dolgem in gnusnem pogajanju — kdo da več? pristopila ententi, vendar pa bila naš tako nelojalni zaveznik, da je jugoslovanske legije odkrito ovirala, da iz Italije odidejo na solunsko bratsko fronto.

2. Naša svoboda je plačana in preplačana z našimi bolečinami na križu, na katerega nas je tiranski blok centralnih sil tako razpel, da se nam ta svoboda vidi Pyrrhova zmaga. Dočim pa se je naša osvoboditeljica Srbija dušila v krvi in solzah, proseč pomoči od entente, ji je streljala italijanska diplomacija z redkim cinizmom v ledja: izsiljevajoč od izmučene in tedaj še neinformirane entente londonski dogovor in čakajoč z brezdušnostjo Shylocka, da podpiše Srbija ta dogovor. Srbija je izdihnila, toda podpisala ga ni nikdar, ona ni nikdar izdala svojih bratov. Ta dogovor je čin diplomatske tajnosti, odločuje o nas — o svojih zaveznikih — toda brez nas! In to v trenutku naše sinovske vdanosti ideji entente, v trenutku našega težkega pota na Golgato so sklenili, da razdele obleko razpetega. — Je li to pošteno? Ali ni še dovolj naših večnih muk v borbi za svobodo? Ali naj nas iznova razpenjajo na križ? Ali bi dali dve tretjini Dalmacije, Istre, Gorice, Trsta in srce Slovenije, te kraje, kjer kompaktno prebiva naš najbolj razvit narod Italiji? Ne da bi rekli Italiji: Hands off! s sklopom, da vohče pusti drugo obal jadransko stricte na miru, in ščitijo velesilo, proti naši mladi državi: dajajoč ji naše kraje in dajajoč ji možnost, da v podkupni Albaniji zastruplja še dalje naše politično življenje. Ali je to berlinski kongres iz leta 1878. leta ali mirovna konferenca naših roditeljskih zaveznikov? Ali nas sujejo, naj iščemo izboljšanje politične morale v ruskih metodah nepriznavanja tajne diplomacije vobče?

3. Na mirovni konferenci ima odbor desetorice presoditi italijansko-jugoslovanski spor. V tem odboru figurirata kot sodnika tudi dva italijanska diplomata, katera ne moreta biti po nobenem etično visoko stoječega naroda priznana kot sodnika, ker nihče ne more biti obenem stranka in sodnik. Zaradi te blasfemije se obračamo do javnega mnenja sveta. Nacionalistična revolucionarna omladina teroristične vrste Gavrila Principa je mislila, da se bo mogla sedaj posvetiti kulturnemu delu v popolnoma osvobodnem svojem narodu, ali s prošnjo moramo opozoriti zavezniške nam narode na teror diplomatov, teror od zgoraj, in apeliramo na prevdarnost, ki smo jo zaslužili, apeliramo, da nas ne tirajo v nov obup, ker moramo za popolno svobodo našega naroda podaljšati svojo borbo. Naj zagovorniki londonskega dogovora vedo, da nam za svobodo ni žal našega življenja.

4. Zahtevamo popolno etnografsko pravičnost. Naš spor z Italijo naj se reši ali s posvetovanjem naroda pod nepristransko kontrolo, ali z razsodbo g. Wilsona! Ali nepristajanje italijanskih diplomatov glede konzultacije naroda ni dovoljena karakteristika njih samih? Ali nepristajanje na razsodbo učitelja pravice in resnice, g. Wilsona, ni strah pred pravico in resnico? Toda mi smo čakali na Wilsona stoletja in enkrat ga bomo resnično dočakali!

5. Spominjamo poštene italijanski narod na velikega Mazzinija, na narodno načelo in njegove posledice, na načelo, ki je tudi njih zedinilo, in ga prosimo — dokler je še čas — naj ne dovoli, da nastane večno sovražstvo med nami in Italijo. Mi mislimo, da more najprirodnejši zaveznik Italije biti ravno naša država, toda naglašamo, da vse krinke v diplomatskih silogističnih figurah in vsi dialektični pomisleki o tako imenovani strategični varnosti niso nič vredne, ker je najvarnejša strategijska meja: neužaljenost sosedu. Samo na temelju pravice in ljubezni moremo utrditi naš medsebojni mir in gotovi smo, da sklenemo večno zvezo z italijanskim narodom, da mu v ekonomskem oziru otvorimo vrata svoje domovine kakor prijatelju. To pa bi bila tudi varnost in sreča naša, Italijanov in močnih zaveznikov v ententi.

Svojemu narodu!

Čutimo potrebo, da Tebi, mučniški naš narod, izpregovorimo nekoliko besedi, mi, omladina Tvoja, mi, od katerih pričakuješ, da bomo kdaj Tvoji branitelji in rešitelji.

Kaj nas je naklonilo, da ti govorimo?

Hočemo, da Ti, narod, slišiš, kaj mislijo Tvoji sinovi, opora in bodočnost Tvoja.

Hočemo, da se ogreješ z idealizmom, ki neprenehoma živi v naših dušah. Hočemo ti povedati, kaj ljubimo in kaj sovražimo.

Se se spominjamo naših tovarišev-junakov, ki so s svojim življenjem plačali Tvoje osvobodjenje. Se slišimo žvenket okov, še nismo pozabili strahote vešal in ječ.

Vse to je bilo tedaj, ko smo bili revolucionarci.

Tega danes ni. Revolucija bomb in revolucija duš je rodila našo milo edinstveno Jugoslavijo.

Ali vendar... Mnoge nevarnosti se vijejo okoli te naše tako dolgo zaželjene svobode. Lakomni in premeteni tujec se oborožuje, da bi ugrabil biser srca Tvojega plemena. Zato vedi, narod, da je danes Tvoja dolžnost, da — kakor Kerubin z ognjenim mečem — varuješ naše sveto edinstvo.

Narod! Pomni, da si Jugoslovan, pomni, da Te je rodila ena majka, ki Ti je vdihnila eno dušo, vedi, da je samo tuje robstvo hotelo narediti iz ene Tvoje duše tri, da Te laglje podjarmi, da bo laglje Tvoj gospodar.

Narod! Vsi oni, ki Ti danes pri-povedujejo o treh dušah, vsi, ki govorijo, da sreče ne iščeš v Jugoslovanstvu, vsi so Tvoji sovražniki.

Uvideli smo vse to in sklenili, da Tebi, narod naš, pošljemo — živeč

daleč od Tebe in stoječ absolutno nad vsemi političnimi strankami — nastopno resolucijo:

1. Jugoslovanska akademska omladina vidi rešitev svoje domovine v edinstveni državi z enim edinim parlamentom in eno edino vlado.

2. Zahtevamo od vseh naših političnih strank, naj bodo nacionalne in resnično demokratske, to je, da izvedejo vse potrebne socialne reforme, ki morejo zagotoviti ekonomski in kulturni razvoj vsega naroda.

3. Priznavamo pravico do obstanka samo strankam, ki so nastale po prirodnem političnem razvoju, in obsojamo vse klike in strančice, ki so nastale na etično-nemoralni podlagi.

4. Preklinjamo vse separatiste in federaliste, ker nam samo edinstvenost more zagotoviti našo narodno individualnost in omogočiti izpopolnitev naše jugoslovanske kulture.

5. Pozivljamo ves jugoslovanski narod, da z ozirom na naš ožroženi zunanji položaj ublaži strankarski boj in da ne cepi zastoj svoje moči.

Zaklinjamo Te, narod jugoslovanski, bodi nacionalen, bodi demokracičen, bodi složen!

Praga, 17. marca 1919.

Celokupna jugoslovanska akademska omladina v Pragi.

Politični pregled.

p Važen govor Lloyd Georgeja. LDU London, 17. (Dunku). Ministrski predsednik Lloyd George je pričel svoj govor v poslanski zbornici s tem, da je priznal, da ves svet nestrpljivo pričakuje miru. Povdarjal je velike naloge delegacij ter omenil, da je vsled vojne nastalo deset novih držav. Med temi bodo nekatere popolnoma neodvisne, druge zopet napol odvisne in končno nekatere pod pokroviteljskim gospodstvom. Meje 14 držav treba nanovo določiti. So pa tudi še drugi problemi, kojih nepravilna rešitev bi povzročila človeštvu težkih žrtev, tako n. pr. gospodarska vprašanja, vprašanje narodnih vodnih cest in železnic in povračilo škode. Lloyd George je opozoril na mednarodne dogovore glede delavskega vprašanja in na velikopotezni polkus združiti po grozotah vojne narode v zvezi narodov. Konferenca pa mora svoje delo kolikor mogoče pospešiti. Lloyd George je prepričan, da bi bil največji nezmisel, ako bi se skušalo z vojaško intervencijo poseči v razmere v Rusiji. Smoter angleške politike je, da prepreči nasilno razširje boljševizma na zavezniške dežele. Ako bi se pa boljševizem vseeno pojavil v kateri zavezniški deželi, bi bila dolžnost Anglije, da jo ščiti. Politika Anglije je tudi, da pripravi nasprotujoče si stranke v Rusiji do tega, da se sporazumijo za skupno vlado, katere bi mogli zavezniški priznati kot rusko vlado. O splošnih pogojih je omenil Lloyd George, da so zastopniki vele-vlasti prišli do popolnega sporazuma v vseh glavnih vprašanjih glede miru v Nemčiji. Vse obveznosti Nemčije so v pogojih zaveznikov navedene. Angleška vlada ni v nobeni točki svojih zahtev popustila, ker jih je smatrala za upravičene. Mi hočemo mir, ki ne bo meril na to, da zadosti maščevanjaželjnosti, temveč da zadosti pravičnemu nemških čet se bo za to znižalo, da bo zadostovalo za varnostno službo v nemških mestih in v varstvo trgovine. Koncem svojega govora je Lloyd George še omenil, da je dolžnost vseh državnih, vseh parlamentov in voditeljev javnega mnenja, da zmago pravice ne okrnejo s popustljivostjo.

p Italijani in naša agrarna reforma. Rimski list „Giornale d'Italia“ je prinesel uvodni članek z naslovom: Boljševizem kralja Petra. V članku se pravi, da je naša agrarna reforma, o kateri menijo, da je boljševiško nadahnjena. Pravi, da je naperjena proti italijanskim veleposestnikom v Dalmaciji, ki dobijo njih zemljo Jugoslovani, ki posedujejo le malo zemlje. S takimi argumenti hoče Sonnino list zmagati na mirovni konferenci!

Pokrajinske vesti.

kr St. Ilj v Slov. goricah. Na velikonočni ponedeljek se vrši v Narodnem domu javen shod, na katerem bodo predavali g. Sajovic o hujškanju naših narodnih nasprotnikov na naši severni meji, g. Poljanec o mednarodnem položaju naše države in g. dr. Stefančič o boljševiški nevarnosti za kmete.

kr LDU Maribor, 17. aprila. Včeraj popoldne se je na Parkovni cesti, v stanovanju nekega majorja, ki se je pripeljal ponoči iz Zagreba, izvršil velik vlom. Neznani vlomilci so odnesli zlatnine v vrednosti nad 100.000 kron.

kr Rogatec. (Redek slučaj.) Dne 17. aprila 1919 je g. Ivan Matko davč. sluga ustrelil na Donački gori pri Rogatcu lepšega divjega peteliza. To je prvi petelin, ki je bil ustreljen v Donački gori. Lovski blagor. Z. K.

kr Iz Ljutomer. Tukajšnji veleposelniki, ki imajo že ves svoj denar naložen v graških denarnih zavodih, prodajajo zdaj še svoja posestva. Ti ljudje hočejo vse, kar so pri nas zaslužili, odnesti v Nemško Avstrijo. — Odstavljene notar Thurn še vedno straži po Ljutomeru. Kdaj misli ta zagriženec oditi? Ali niso taki ljudje v teh krajih nevarni?

kr Iz Žalca. Pri nas se ne drži mesarji cen, ki so od vlade določene za prodajo govedine. Neki tukajšnji mesar je pred kratkim kupil kravo po 8 kron za kg žive vage, meso pa je nastavil kar po 20 kron! Prosimo in rotimo našo vlado, naj prepriča izsesavanje revnega ljudstva od strani pljavk, ki so že v stari Avstriji iztisnili iz nas ogromne dobičke; ni potreba, da bi nas drli še sedaj. Naj se jim vzame obrtno dovoljenje, kakor je bilo v „Ur. listu“ razglašeno.

Dnevne vesti.

dn Srečne velikonočne praznike! Uredništvo in upravnštvo „Jugoslavije“.

dn Prihodnja številka „Jugoslavije“ izide v torek 22. t. m.

dn Letošnja Velikonoč. Po štirih vojnih velikonočnih praznikih bomo letos zopet praznovali Velikonoč, ki nas bo spominjala na te praznike nekdanj, v zlatih, mirnih časih. Tudi letošnja Velikonoč še ne bo normalna, a vendar, kaka razlika med letošnjo in lansko ali predlansko Velikonočjo. Letos se bo zopet prikazala na mizo bela pogača, potica in gnjat, zopet se bomo smeli veseliti piruhov, velikonočnih pisancev, dočim lani in predlanskem v mnogih družinah še črnega kruha niso imeli. S kakim veseljem so hitele te dni naše pridne gospodinje k pekrom ter nosile peči potice, pogače itd. Zopet bomo uživali velikonočne praznike v veselju in res prazničnem razpoloženju. Saj si tega veselja in prazničnega razpoloženja ne moremo predstavljati pri črnem kruhu in praznih želodcih. Sicer bo letos kahlo naše veselje skrb za usodo naših še neodrešenih bratov, a vendar upajmo, da bomo mogli prihodajo Velikonoč slaviti skupno z njimi v miru in novo pridobljeni svobodi. Če tudi letos še ne bomo imeli vsega, kar bi si pozeleli, smemo biti vendar zadovoljni, saj imamo lahko popolno gotovost, da nam prihodnja Velikonoč vsega dovolji!

dn Spored velikonočnih procesij v Ljubljani. Veliko soboto popoldne ob 3. uri procesija pri uršulinkah, ob 4. uri v stolnici, ob 5. uri v Trnovem, ob pol 6. uri pri sv. Petru, ob 6. uri pri frančiškanih in sv. Jakobu, ob pol 8. uri križanska procesija. Veliko nedeljo zjutraj ob 4. uri pri Srcu Jezusovem.

dn Osebnost vest. Pred višjim deželnim sodiščem v Ljubljani je narredil dne 18. t. m. d. dr. Viljem Krejčič iz Ljubljane odvetniški izpit s prav dobrim uspehom.

dn Slava našim mučnikom. Zatrata svobode našega troimenega naroda je usmrtil dne 30. aprila 1671.

boritelje naše narodne svobode s svojimi krvavimi meči na polju Wiener Neustadta. Padle so glave bana Petra Zrinjskega in Franja krste Frankopana. Uničil je sicer njih življenje, trda ideja je ostala tako trdna, da se je osvojenju jugoslovanskega naroda danes uresničila. In v teh prvih dneh naše svobode in usajenja se moramo spomniti v prvi vrsti mučnikov, ki so zanje žrtvovali svoje življenje. Zato delajmo nato, da se jim izpolni vsaj ena želja: „v zemlji domači na trupu leži“. Dne 20. t. m. se pripeljejo kosti teh velikanov v Zagreb, kjer so jim pripravili zibelko mirnega počitka. Ta dan proslave Hrvati kot narodni praznik. Tudi preko naše slovenske zemlje se popeljejo ostanki Zrinjskega in Frankopana: vlak se bo ustavil dalje časa v Mariboru, v tistem kraju, ki danes še tudi sanja o svobodi. Naj bi ga prah mučnikov blagoslovil; — ti pa narod slovenski, pokaži ob tej priliki da veš ceniti moža-mučenika, ki sta ostala med nami le v prahu, a neumrljiva v veliki ideji — svobode!

dn Tudi protekcija! Pred par dnevi se je zgodile sledeče: Po železniškem tiru iz Maribora proti St. Ilju ste šli dve ženski z raznim blagom, da ga preneseta v Nemško Avstrijo. Naša straža ju ustavi, odvzame blago in ju pelje v Kungate. Tam pa je bil slučajno tudi g. N. N. urednik in dež. poslanec. Na prošnjo tukaj je napisal gospod sledeče pismo: Slavno okr. glavarstvo, Maribor. Priporočam, da daste moji znanci Mariji Mayer odvzeto blago nazaj. Maribor, 13. apr. 1919. N. N. urednik in dež. poslanec.

dn Stavka v Franckovi tovarni za ciklorijo se je končala, ker je ravnateljstvo tvornice v glavnem ugodilo zahtevam delavcev in se je dosegel sporazum.

dn Kako naj to imenujemo? Predvčerajšnji zagrebški listi prinašajo perspekt za podpisovanje 4 odst. državnih bonov in kakor smo poročali že včeraj, zagrebško občinstvo prav pridno podpisuje prvo jugoslovansko državno posojilo. Toda čudno je, da mora ljubljansko občinstvo zvedeti o pogojih tega zgodovinsko važnega posojila šele iz zagrebških listov. Tukajšnja uredništva namreč o tem posojilu tudi ne vedo drugega, kakor ono, kar doznajo iz zagrebških listov. Kako to, da se ljubljansko časopisje, oziroma slovenska javnost ne obvesti naravnost o tem tako važnem državnem činu. Ali Slovenije sploh ne pristevaje k kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev? Kje je vzrok za to nezasišano in kaznjivo malomarnost? Ali je krivda na finančni upravi v Ljubljani ali na osrednji vladi v Beogradu. Na vsak način gre tu za stvar, ki se mora temeljito pojasniti, ker gre na eni strani za omalovaževanje slovenske javnosti, ki ne more molče sprejemati takih udarcev v obraz, a na drugi strani za velevažne državne interese, s katerimi se ne sme tako lahkomiselno igrati.

dn Dopisovanje z našimi vojnimi vjetniki v Italiji. Dne 12. aprila je intervenirala pri tukajšnji mednarodni komisiji deputacija, obstoječa iz vladnega svetnika in predsednika „Slovenskega Rdečega križa“ gospoda Šubica in predsednice gospe Vere dr. Šlamerjeve, za izboljšanje položaja naših vojnih vjetnikov v Italiji. Deputacija, ki je bila od italijanske komisije jako prijazno sprejeta, je izposlovala redno in gotovo pot za dopisovanje z našimi vojnimi vjetniki. Dopisnica, oziroma pismo, ki mora biti različno pisano in kratko, naj ima na prednji strani matančen naslov vojnega vjetnika in sicer: ime in priimek, šaržo in kraj, kjer se vjetnik nahaja. Ta dopisnica, oziroma kuvertirano pismo naj se vložijo v kuverte, na katero je napisati: Delegazione italiana Ljubljana. Vse skupaj pa se zopet vložijo v eno kuverto, ki naj nosi naslov: „Slovenski Rdeči križ“, Ljubljana — in naj se tako odpošlje. Na dopisnici, oziroma pismu, kakor tudi na notranji kuverti, torej oni, ki nosi naslov: Delegazione italiana, Ljubljana, mora biti različno napisano: Pregioniero di guerra. Vsa korespondenca z vojnimi vjetniki v Italiji naj se torej pri-

nese ali pošlje na „Slovenski Rdeči križ“, Ljubljana, Poljanska cesta št. 4, II. nadstropje, vrata 39. — Za denarne pošiljave na vojne vjetnike se točasno ni mogla dobiti zanesljiva in hitra pot, pač pa bo mednarodna komisija tekom 14 dni podala tozadeven odgovor, vsled česar naj se za sedaj počaka s pošiljanjem denarja. — Na prošnjo deputacije, da bi se dovolilo dvema odposlancema obiskati naše vjetnike — mednarodna komisija ni mogla dati natančnega odgovora — a naznaila bo to v doglednem času; vendar pa ni mnogo upanja, da bi se dovolilo odposlancem, obiskati vjetnike, ker se tudi Nemški Avstriji to ni dopustilo.

dn Tramvaj v Ljubljani zopet vozi a le deloma, ker uslužbenci strajkajo. Nikdo ne pogrša počasnega tramvaja. Tako zanikrni zvez in tako visokih cen za vožnjo ni v nobenem mestu, kakor so bile v Ljubljani. Na križiščih si moral čakati po 10 minut in še včasih več, da si dobil zvezo. Medtem bi že prišel peš — in to se sedaj kaže, nikdo ne pogrša tramvaja. Eno pa je imel ljubljanski tramvaj: visoke cene in slabo plačane uslužbenice. Kljub temu, da je ljubljanski tramvaj povišal cene za 100%, tuja družba, ki je lastnica tramvaja, ni zboljšala uslužbenecem plač. Vozniki so morali v odprtih vozovih voziti v vetru, dežju in mrazu za bornih 60 K tedenske plače. 60 K tedensko pri sedanjih draginjah! Simpatije ljubljanskega občinstva so torej popolnoma na strani uslužbenec in če otvori tuja tramvajaska družba zopet promet ne da bi popolnoma ugodila zahtevam slovenskih uslužbenec, bo občinstvo bojkotiralo tramvaj, ki itak v sedanjem obsegu in pri slabih zvezah ni neobhodno potreben. Da, ko bi se tramvajaska mreža razširila na Vič, v Vodmat in proti St. Vidu, bi tramvaj dobil svoj pomen. O tem naj razmisli ljubljanski občinski svet, ampak naj ne da izvesti tega projekta zopet kak tuji izkoriščevalni družbi.

dn Krojaški mojstri v Ljubljani so povišali vsled zvižanja mezd pomočnikom cene za 50 odst. Od 22. t. m. naprej se bo računalo po zvižani cen. Kmalu bomo hodili nagi po Ljubljani!

dn Koroškim junakom za piruhe 50 K pošilja gđc. Zorana Gärtnerjeva, absolventka trg. akademije kot zbirke II. oddelka gojenk I. slovenskega zas. trg. tečaja.

dn Jugoslovanska akademska menza v Zagrebu. Opeharjajo se vsi oni gg. akademiki, člani gornje menze, ki so šli na počitnice brez nabiranih pol, da izvolijo nemudoma poslati menzi svoj naslov, da se jim depešljejo nabirane pole, ker so po zaključku poslednje glavne skupščine dolžni med počitnicami nabirati za menzo.

Amerikanska mast in slanina je došla v Ljubljano in se bo razdeljevala na aprovizacije po vsej Sloveniji v prihodnjih dneh od „Vnevovalnice za živino in mast“. Ravnoteke je prišlo nekaj vagonov svežega prašičjega mesa, ki se pa mora, predno se razdeli, še prekaditi.

Društvene vesti.

dr Prvo splošno društvo jugoslov. vpokejencev v Ljubljani je imelo 15. t. m. shod, na katerem se je obravnavala beda vpokejencev in se je zahtevalo pomoči. — Društveni predsednik je dal pojasnila na razne pritožbe in omenil vzroke, zakaj se vpokejenci „prezirajo“. Prečitaj se spomenici, ki ste bili soglasno sprejeti in poslani županu in predsedniku dež. vlade. Dobili smo vtis, da je g. predsednik vpokejencem posebnost naklonjen. — Zaradi aprovizacije naj naznačijo člani blagajnikom g. Seršenu v Gosposki ul. 9. in g. Fabianiju v Šiški, številne družinski članov. Na vprašanja z dežele odgovorimo, kakor hitro bodo pravila pripravljena.

dr Šalska čebelarstva podružnica ima občni zbor na Velikonočni ponedeljek, takoj po deseti uri v Društvenem domu v Selcih Osemen bo tudi predaval g. A. Bukovič. dr Društvo slov. držav. uslužbenecv kraljevine SHS, ima odboreve seje na Veliki ponedeljek, 21. aprila, ob 10. dopoldne v posvetovalnici mestnega magistrata. Vsi gg. odborniki se prosijo zanesljivo udeležbe. dr Redni občni zbor „Deželne zadruge fotografirani v Ljubljani“, se vrši v četrtek, 24. aprila 1919, ob 3. uri pop., v posvetovalnici „Mestnega magistrata“ v Ljubljani.

Narodno gledališče.

Dramsko gledališče.

19. aprila, sobota, zaprto.
20. aprila, nedelja, pop., „Krojaček junaček“, izven abonementa.
21. aprila, ponedeljek, pop., „Krojaček junaček“ za A 48. Zvečer „Veriga“, izv. ab.
23. aprila, sredo, zaprto.
24. aprila, četrtek, popold., dijaška predstava „Veriga“, izven abon.

Operno gledališče.

19. aprila, sobota, zaprto.
20. aprila, nedelja, „Mamzelle Nitouche“, izven abon.
21. aprila, ponedeljek, „Prodana nevesta“, izven abon.
22. aprila, torek, zaprto.
23. aprila, sredo, „Slovaška princeska“, A 2/47.
24. aprila, četrtek, „Ugrabljena Evelina“ in „Pagliacci“, B 2/49.

Krojaček junaček. V nedeljo 20. in v ponedeljek 21. t. m. se bo vršila v dramskem gledališču druga mladinska predstava v tej sezoni. To pot bo stopil „Krojaček junaček“ pred našo mladino. Igro, ki jo je spisal H. Dinkler za slovensko mladino, priredil pa O. Zupančič, je insceniral režiser g. Anton Danilo. Plesne in bale ne točke vodi g. Vlček, ki bo plesal z gđc. Klimenfovo, nov za to nastupiran ples. Sodelovala bo iz prijaznosti mala baletka, gđc. N. Franketova, učenka baletnega mojstra g. Vlčka. Muzikalni del dirigira g. B. Perič.

Razna poročila.

Boljševiško gibanje na Dunaju.

r Maribor, 18. aprila. (Izv. por.) Potniki, ki prihajajo iz Nem. Avstrije, pripovedujejo, da je včeraj zvečer izbruhnila na Dunaju revolucija. Komunisti so napadli parlament in ga zažgali. Vnel se je hud boj med vladnimi vojaki in demonstranti. Več oseb je ubitih, mnogo ranjenih. — Potniki, ki so prišli z jugoslovanskim vlakom danes popoldne v Špilje, so se odpeljali z Dunaja včeraj ob 1. uri pop. Takrat je bilo na Dunaju še vse mirno.

LDU Dunaj, (ČTU) Na Dunaju so bile nekoj velike komunistične demonstracije. Narodna bramba pod vodstvom častnikov, dobro opremljena s puškami in strojnimi, je varovala parlament. Državni kancelar dr. Renner je govoril množici, ta pa je naskočila parlament, pobila okna in hotela razbiti težka hrastova vrata. Zapalila je parlamentove pritične prostore. Ko so prišli ognjegašci, so jim demonstranti gašenje zabranili. Ko je došla vest, da prihajajo tudi italijanske stotnije, so se demonstranti razpršili.

Strel na italijanski avtomobil.

r LDU Dunaj, 17. aprila. (DKU) „Deutsch-österreichische Staatskorrespondenz“ javlja: Dočim so se vršile današnje demonstracije, je peljal mimo italijanski avtomobil, ki ga je zadel najbrž izgrešen strel. K sreči ni bil nihče v avtomobilu ranjen. General Segre, šef italijanske vojaške misije je odposlal k državnemu tajniku za vojne stvari dr. Deutschu zastopnika, da zahteva zadoščanja. Na zahtevo je odgovoriti do petka ob 4. popoldne.

Napad na gledališče. Mrtvi, ranjeni.

r LDU Dunaj, 17. aprila. (ČTU.) Požar v parlamentu se je omejil na stanovanja. Knjižnica je ostala nepoškodovana. V dvornem gledališču, kjer so demonstranti razbili v fejeju vsa okna in stekla, ter v Nemškem ljudskem gledališču so morali s predstavo prenehati. — Pri današnjih demonstracijah je bilo ubitih treje policistov, težko ranjenih pa 16 pol. stražnikov. 17 demonstrantov je bilo težko, mnogo pa lahko ranjenih.

Italijani izvažajo vino v Nemško Avstrijo.

Maribor, 18. aprila. (Izv. por.) Italijani izvažajo zadnje čase iz Trsta velike količine vina v Nemško Avstrijo.

Zagreb in okolica za dostojen sprejem ostankov Zrinjskega in Frankopana.

Zagreb, 18. aprila. (Izv. poroč.) Cela pokrajina okrog Zagreba se pripravlja, da na dostojen, avočan način sprejme prenečene zemeljske ostanke velikih narodnih mučnikov Zrinjskega in Frankopana.

Zadnje vesti.

Italija pred revolucijo. — Resen položaj v Italiji.

Lugano, 19. aprila. (Pos. por.) Begunci iz Italije, ki so dospeli v Švico, pripovedujejo, da se nahaja Italija pred revolucijo. Italijanski kralj je pripravljen na beg. V Cittavechia pripravljajo ladjo, da odpelje kralja in njegovo družino iz Italije.

LDU Lugano, 17. apr. (DKU) Splošna stavka v Milanu, Genovi, Turinu in Bologni se je nadaljevala za nadaljnjih 24 ur.

LDU Ženeva, 18. aprila. (ČTU) Turinske brezzične brzojavke tukajšnjih listov označujejo položaj v Milanu kot zelo resen. Vlada je pripravljena, dovoliti delavcem koncesije. Od srede ni izšel v Milan noben list. "Stampa" poroča, da niso uspeli protidemonstracije meščanstva proti štrajku. Šole in uradi so zaprti. Promet v mestu je skoraj ustavljen.

Wilson in Orlando.

Curih, 19. aprila. (Pos. poroč.) Iz Pariza se poroča, da je Wilson danes konferiral v svetu četverice o jugoslovansko-italijanskem sporu. Orlando ni bil prisoten. Ko je Orlando zaprosil, da bi mogel konferirati z Wilsonom, je Wilson odklonil njegovo prošnjo. Italijanska delegacija je vsled tega silno nejevoljna.

Francoske grožnje Nemčiji.

Curih, 19. aprila. (Pos. poroč.) Francoski listi sporočajo, da se pripravlja general Foch na intervencijo z orožjem proti Nemčiji, ako ne bi hotela podpisati preliminarne miru.

Minister Sv. Pribečević zbolel.

Belgrad, 19. aprila. (Izv. por.) Minister notranjih zadev Svetozar Pribečević je obolel.

Demarkacijska črta na Slovaškem hermetično zaprta.

LDU Pariz, 18. aprila. (ČTU) Od jutri bo demarkacijska črta na Slovaškem hermetično zaprta za ves promet. Občinstvo se opozarja, da bodo brez izjeme odklonjene vse prošnje za dovoljenje prekoračenja demarkacijske črte.

Wilson o jadranskem vprašanju.

LDU Pariz, 18. aprila. ČTU "Matin" poroča o sprejemu nemških zastopnikov v Versaillesu, o katerem je dejal Wilson: Ni rečeno, da se bo prekinilo proučevanje vseh vprašanj, ki so v zvezi s splošnim mirom. Tudi se ne bo odlašala rešitev teh vprašanj, temveč more se pričakovati hitro obravnavanje zadev. Upam, da bodo vprašanja, ki se tičejo Italije neposredno, zlasti jadranski problem, kmalu izgotovljena. Jadransko vprašanje se poleg drugih vprašanj ne prenehoma proučuje, da se rešitev pospeši. "Matin" objavlja, da bo vsa mirovna pogodba kmalu po objavljenju pogojev predmirja z Nemčijo dogotovljena. Nedvomno bodo tudi zastopniki drugih sovražnih držav koncem tega meseca povabljeni v Versailles.

Czernin aretiran.

LDU Dunaj, 17. aprila. (DKU) Bivšega avstro-ogrškega ministra Otokarja Czernina so predvčeršnjim nemško-avstrijske obmejne oblasti v Feldkirchu aretirale, ko je hotel brez potnega lista prekoračiti švicarsko mejo. O tem se poroča: Czernin je pred nekaj časom pri pol. rav. na Dunaju prošil za potni list v Švico. Z ozirom na propagando, ki so jo vršili proti nemško-avstrijski republiki v Švici priseljeni aristokrati, mu ravnateljstvo dogovorno z državnim uradom za zunanje stvari ni dalo potnega lista. Czernin je nato prošil državnega kanclerja, naj mu vendar omogoči, dobiti potni list. Kancler je odklonil. Czernin je še izjavil, da bo šel na svoje posestvo, katerih ima več na Gorenjem Avstrijskem, ter je z ententnim brzovlakom odpotoval z Dunaja. Na Gorenjem Avstrijskem pa ni izstopil, temveč se je peljal dalje do Feldkirchna, kjer so ga iz gori navedenih vzrokov aretirali.

Kulturni pregled.

Naši piruhi.

Ne bomo imeli letos vseh piruhov, ki smo jih želeli. Ne mi — ne drugi. Razmere so silnejše od človeka. Vseled tiskarskih razmer tudi naš književni trg ni prinesel za Velikonoč vsega, kar je obetal. Krasno delo Dostojevskega: "Besi" v dveh velikih zvezkih izidejo šele po Veliki noči. Izda jih "Tisk. zadruga". Istotako se je zakasnila "Stritarjeva antologija", ki jo je uredil dr. Prijatelj. Izide menda takoj po praznikih. Zato bomo sprejeli to, kar imamo, in če bomo znali to prav oceniti, bo tudi dobro. Pred vsem bi opozarjali na naše "Poglavje o staroslovenski demokraciji". Brez te knjige bi ne smela biti nobena slovenska hiša. Pri nedostatku primernih knjig bi bilo zelo primerno, da bi se ta knjiga čitala v vseh naših šolah. To je naš narodni katekizem, ki bi ga moral znati vsak na pamet. Istotako bomo pogledali, ali imamo v domači knjižnici "Izbrane spise V. Vodnika", da bomo tako znali prav ceniti našega prvega boreca za svobodo narodnega jezika. "Narodna knjižnica" izda te dni "Gadjje gnezdo", Vl. Levatika, naše najboljšo povest iz časa vojne. Gotovo bodo vsi radi posegli po nji. Za "Nar. knjižnico" se pripravljajo nadaljni zvezki Puškin, Dostojevski, Cankar, Turgenjev itd. Od občinstva je odvisno, ali se bo mogla ta naša popularna zbirka lepo razvijati. Tik pred Velikonočjo smo dobili od "Tisk. Zadruga" zbrane spise Jos. Jurčiča, ki tvorijo začetek velike zbirke "Slovenski pisatelji". Vsaka narodna hiša bo gotovo sprejela z veseljem ta prvi zvezek, ki prinaša na 516 str. prve Jurčičeve spise. Dr. Prijatelj je napisal krasen predgovor, ki nam kaže mlada leta Jurčičeva. V istem založništvu je izšel: Pl. Golarja: Rožni grm, prav lep velikonočni dar za mlade ljudi. Naj bi z njim okrasili svojo velikonočno mizo. V založništvu "Domovine" so izšli te dni "Habsburgovci", popularen spis o naših bivših trinogih. Rekli smo, da ni mnogo, a kupujemo vsaj to, kar imamo, ker bodo sicer naša založ. opešala, vsled razmer. To pa ne bi bilo nam v čast niti v korist.

kl O koncertu Pavle Lovčeve in Dane Koblerjeve v Varazdinu piše v "Volji Naroda" dr. Krajanski sledečo krasno oceno: Dve izvrstni umetnici. V g. Lovčevi je visok sopran prekrasnega srebrnega zvoka, nežen in mehak — je eden najlepših, kar se jih je dosedaj slišalo na koncertih — prinašan cel čas z nežnim, poetičnim temperamentom pevke. Prav vzoren sklad med duševnostjo in izraženi sredstvi! Skladbe kot Pavčičev "Ciciban" in njegova "Uspavanka" ne morejo najti bolje interpretkinje. V gđ. Koblerjevi je otrpnjena značaj, moška koncepcija njene interpretacije, a ker poleg tega v lirskih momentih prav lepo odkriva svojo mehko slovensko dušo, je kot spremljevalčica prav neprekosljiva. Na programu so bile tudi nekatere pesmi mladih slovenskih skladateljev, od katerih posebno Pavčič in Lajović govorita z lastnim jezikom. Občinstvo je bilo zelo oduševljeno. — Opozarjamo ponovno na koncert g. Pavle Lovčeve in gđ. Dane Koblerjeve, ki se vrši na velikonočni ponedeljek zvečer ob pol 8. v veliki dvorani hotela "Union" v Ljubljani.

kl Nova pesniška zbirka. V založbi Tiskovne zadruga v Ljubljani je pravkar izšla zbirka Pl. Golarjevih pesmi "Rožni grm". Pesnik Golar je znan po svoji prvi pesniški zbiki "Pisano polje", ki je izšla l. 1910 in našla splošno priznanje ter pesmi, ki jih je objavljala v Ljubljanskem Zvonu in Slovanu. Golar je pesnik domače zemlje in življenja, ki se razvija na njej. Ljubka in pristrana je njegova ljubavna pesem. Z Rožnim grmom, ki je izšel v lepi in okusni opremi, stopa Golar v vrsto naših najboljših lirikov. Zbirke prav toplo priporočamo. Broširana velja K 5.—, vezana K 6.—, po pošti 50 v več. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

kl Belgrajsko vseučilišče se sedaj nazivlje uradno: "Vseučilišče kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Belgradu". Vpisovanje dijaštva za poletni tečaj 1918/19 se prične takoj in se vrši vsak dan do 30. t. m. Začasno se sprejemajo dijak na bagoslovno, pravno in tehnično fakulteto. Redna predavanja se prične 1. majnika 1919.

kl "Priroda". Ovih dana primili smo 4. broj "Prirode" popularnoga časopisa, što ga izdaje hrv. prirodoslovno društvo u Zagrebu. Uz lijepe ilustracije ističe se zanimljivim člancima, od kojih osobito ističemo sjajan članak znamenitoga franceskoga filozofa Renana: "Koja nam korist od nauke". Misli, što su tu nanizane, tako su savremene i aktualne, da bi taj članak morao doći baš u ove dane u najšire slojeve. Poučan i zanimljiv članak svakako je i onaj o pripitomljivanju životinja, pa o odradjivanju vremena. Ima u tom broju neke lijepih članaka iz fizike, pa tehnike. Preporučujemo našoj javnosti ovaj naš jedini list, koji se bavi popularizacijom prirodnih nauka. Cijena mu je 8 K godišnje, a naručuje se uz gotov novac kod uredništva "Prirode", Zagreb, Demetrova ulica 1.

kl Strahote v Srbiji. Ravnokar je izšla knjiga z gorajim naslovom, v kateri je opisane švabsko-madžarske pašovanje v Srbiji. Knjige priporočamo vsem, ki se zanimajo za žalostne dogodke za časa okupacije Srbije. Knjigo je izdal "Jugoslovanski nakladni zavod Venus" v Zagrebu. Cena s poštnino vred K 220. Denar se mora poslati naprej.

Gospodarstvo.

g Agrarni odbori v hrv. občinah. Ban je izdelal naredbo, da se osnujejo v vseh občinah agrarni odbori, ki naj sodelujejo pri rešitvi agrarnih vprašanj v svojem kraju. Naredba določa dalje, oddati brez obotavljanja v najem vsa veleposestva, katerih lastniki ne morejo ali nočejo sami obdelati.

g Gospodarsko življenje v Jugoslaviji. Kakor poroča ljubljanski depisni urad, priložuje "Gazette de Lausanne" članek o gospodarskih odnošajev v kraljevstvu Srbov, Hrvatov in Slovencev, v katerem pravi: Gospodarsko življenje v Srbiji je v popolnem razcvitu. Povsod se snujejo družbe, ki imajo namen, izrabljati bogate zaklade dežele, gozdove in vodne sile, za izdelovanje strojev in papirja. V načrtu je tudi kanalizacija Save in kanal, ki bo zvezal Ljubljano z Jadranskim morjem.

g Promet na Jadranskem morju. Cunardova črta je s 15 t. m. stvorila novo prgo z Jadranskim morjem, zlasti z Roko. 15. t. m. je odplul prvi parnik, ki ima na krovu več sto ton modre galice ter drugega blaga za Srbijo.

g Trgovske zveze med Čehoslovaško in Ameriko. V vrhu pespeševanja medsebojnih trgovskih zvez med čehoslovaško republiko in Združenimi državami so ameriški Čehoslovaki že koncem l. 1918 započeli

akcijo, ki je na kongresu čehoslovaških trgovcev v Chicagu od 3. do 5. aprila t. l. vspešala s tem, da se je ustanovila čehoslovaška trgovska zbornica. Na kongresu so sklenili, poslati ameriškemu trgovskemu ministru resolucijo, v kateri zahtevajo, da se pošlje komisija strokovnjakov v čehoslovaško republiko v svrhu vpostavitve trgovskih atikov. Nato se je vršil velik banket, katerega se je udeležilo 500 oseb; za Jugoslovane je bil navzoč urednik Palanda.

Aprovizacija.

a Iz mestnega aprovizacijskega oddelka z dne 16. t. m. je poročati: Nakupovalni mesine aprovizacije se je posrečilo Banatu nakupiti večje množine pšenice in keruze. Prvi vlak žita je že prišel v Ljubljano. Nadaljni slede. Zatržno je pričakovati, da prehranjevalna kriza glede moke in kruha odstranjen in da bo dobivati vedno več in cenejše moke na razpolago. Če pride tudi že telikokrat obljubljena ameriška maza za primerno ceno na ljubljanski trg, bo tudi pomanjkanje mase konec. Kaker smo zadnjič poročali, bi se imele v vseh ljubljanskih pekarnah peči žemlje. Izkazalo se je, da peka žemlj tehnično ni izvršljiva in se zato pečajo hlebci. S peko belih hlebcov se je prve dni tudi pokazalo nekaj nedostatkov, vendar se danes peka belega kruha vrši v najlepšem redu. Nekateri peki so bili primerani pači po 70 dkg težke hlebce, ker vsak obrat ni mogel zmagati večjega dela, ki je nastal z nove uredbe peke. Prihodnje dni bodo razbremenjeni peki, ker se je polovice strank izjavilo, da prejema moko meste kruha. Drugi teden se razdeli po 1 kg bele moke na izkaznice a moko. Pri krušnih komisijah bodo dobile stranke nove izkaznice za kruh in moko. Vsaki stranki bo dana možnost, da se odloči za prejemanje kruha ali moke. Izvoli se posebni pododsek aprovizacijskega oddelka, katerega naloga bo pregledavati in ugotavljati vse aprovizacijske zaloge, kontrolirati razdelitev živil ter določati one osebe in sloje, katerim gredo približki V pododseku so zastopane vsi tri politične stranke

a Krompir razdeluje prihodnji teden mestna aprovizacija iz svojega skladišča pri Mühleisnu na Dunajski cesti in sicer ga dobi vsaka stranka, kolikor ga zahteva. Izkazati se je pri nakupu z izkaznico za krompir. Določa se tale red: I. II. in III. okraj dobi krompir v torek, dne 22. t. m. IV. okraj v sredo, dne 23. t. m. V. okraj v četrtek, dne 24. t. m. VI. okraj v petek, dne 25. t. m. VII. okraj v soboto, dne 26. t. m. VIII. in IX. okraj v ponedeljek, dne 28. t. m. Kilegram krompirja stane 80 vinarjev. Krompir se oddaja dopoldne od 8 do 11 in popoldne od 2 do 5 ure.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska "Zvezna tiskarna" v Ljubljani.

Poslano.

Založba Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani se usoja p. n. občinstvu naznaniti, da pripravlja izdajo "Velikega slovenskega vzornega spisa" pod peresa gospoda profesorja Henrika Podkrajška. — Spisovnik, okoli 350—400 strani bo v kratkem izšel in bo obsegal izbrano zbirko pisem, listin in vlog za zasebnike, trgovce in obrtnike. Izkratka: spisovnik bo neogibno potreben svetovalec v vseh vprašanjih in pravnih slučajih zadevajajočih gospodarski promet.

Naročila pred izdajo, ki so potrebna spričo majhne naklade zaradi težkoč pri nabavi papirja, sprejemajo vse knjigarne.

Najlepše darilo mladini

je povest slovenskega dečka iz preteklih svetovne vojske

DORE

Knjiga je lepo ilustrirana ter bo v mestu in na deželi vzbudila veliko zanimanje. Cena vezani knjigi je K 350. Dobiva se v knjigarstvih kakor tudi v Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijska trg 8.

Prodaja se:

Jajca po dnevni ceni proti osebemu prevzetju razpelišja trgovca Martin Pleterški Cerklje—Kraka vas. 379

Prodaja se častnaška uniforma, 1 sablja, 1 bajonet. Poizve se v Dalmatinski ulici 10/1. Ogleda se od 2—3 ure pop. 243

Prodaja se črna lovška puška, ali zamenja za dobro ohranjene plačje za meške kolo. Selo št. 19 pri Ljubljani (zraven pošte). 539

Večje množine čevljev za dame in otroke (cipole) ima napredaj v skladišču "Balkan" I nadstropje, levo. 392

Prodaja se več ste metrov vrvi za stavbeno obrt. Ogleda se pri tvrdki Fran Stupica, Ljubljana, Marije Terezije c. 1. 373 3—1

Šivalne stroje, najboljšje vrste z lepo opremo dobite pri L. Rebolji v Kranju, dokler ne razprodam vse zaloge. 344

Oves po 2 K kg prodaja Sever & Kemp, Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Kupi se:

Kupim vsake vrste stare čeludi pokvarjene godbene instrumente in gramofone. Pridem tudi na dom ponos A. Koren, gostilna "pri Aljniku" v Sp. Šiški pri Ljubljani. 372 5—1

Vinske sode 50—500 l vsebine kupim. — Ponudbe na upravnistvo pod "Vinski sodi".

Kupim po najvišji ceni ljubljanske franko znamke z natizom "P", ki so bile tukaj izdane od februarja do konca marca, kot porto provizorije (kazenske znamke). A. Spitzer, Ljubljana Kolizej. 519 3—1

Kupi se takoj mlatinil stroj srednje velikosti, en stroj za opeko, ki na dnevno izdeluje 8—12.000 kosov zidarske opeke. Izve se v podružnici "Jugoslavije" v Ptuj. 375 2—1

Kupi se nekaj stare do-
bro ohranjene moške in žen-
ske obleke. Ponudbe na Jo-
sip Kranj, Križevniške ulice
št. 4, gostilna. 359 3-1

Službe:

Čerljarski pomočnik, izu-
čen v risanju vzorcev in
preznavanju ter z večletno
praksjo v modernem elegant-
nem delu išče službe, najrajši
kot prekejač. Naslov pove-
nprava. 382 2-1

Išče se učiteljica sloven-
ske stenografije v Celju. —
Vpraša se v pekarni Šmar-
čan, Gospodarska ulica 3. 368

Abelronika Kovačeva
krovnega tečaja v Mariboru
z odliko: izučena šivilja, 18
let stara, učiteljica hči, sedaj
naseljena pri Nemcu, si
želi službe pri Slovencu ali
Hrvatku, najraje, kjer bi imela
brano in stanovanje v hiši.
369

Sprejemata se dva beton-
ska delavca za izdelovanje
različnih cementnih proti do-
bremu plačilu. Kje pove po-
družnica "Jugoslavije" v Ptuj-
ju. 376 2-1.

Za takojšnji nastop se išče
izurjen klepar za strešno de-
lo. Reflektanti naj se obrnejo
na: "Krajsko trgovino želje-
za in bravarne robe v Kam-
niku".

Razno:

Kdor izdeluje pile, naj
sporoči svoj naslov pod
"Pile" na upravo "Jugoslavije".
387 3-1

Gospodinja! Stanovanje s
brano se išče za 15 letnega
obrnega učenca. Ponudbe
na: Paulin, Ljubljana, Židov-
ska ul. 8/l. 390

Syzran-Samara-Čeho-Slo-
vaki. Kdo ve? Kolbezen Pe-
pe iz Črnomlja, ki je bil kot
kadet 17. pp. ujet okoli Vel-
noči 1918 v Galiciji, se je
nahajal v ujetništvu do pri-
bližno 2. maja 1. 1918 v Syz-
ranu, gubernija Simbirsk. V
drugih letih 1. 1918 ga je
videl nek vračajoči se ujet-
nik v Samari pri Čehoslov-
niki. Za vsako poročilo je zelo
hvaljen: Prah Jože, marib.
pp. I. baon, Maribor. 389

Kdo bi posodil pašteto
na Slovenca K 500 — proti
5%, obrestim in vrnitvi takom
petih let. Cenj. depise prosim
na upravo lista pod "Obrt".
545

Želim vzeti v najem pro-
stora v kakem industrijs-
nem ali drugem prometnem
kraj, da bi bil uspeh gotov.
Prosim za cenj. nasvete pod
"Jugoslovani" na upravo lista.
394

Dam fin kristalni sladkor
za ravnotako fin cigaretni
tobak in sicer po kakovosti
tobaka dam 4—6 kg za 1 kg.
Ponudbe na naslov J. Osvald
Velikevec, Korosko. 380

Mlin ali hiša s hlevom
tako v najem. Ponudbe na
J. B., Breg 17, Celje. 367

Lokal za trgovino v pre-
metni ulici, se išče nujno.
Kupi se tudi hiša z lokalom.
Posredovalec dobi tudi do-
bro nagrado. Sporočila spre-
jema posredovalnica Flux,
Gospodarska ulica 4/l. 373 3-1

Izdelujem pluge, kakor
tudi vse drugo kmečko orodje
ter jih razpošiljam posamez-
no in v večji množini skupaj.
Ludovik Molgaj, Gomijsko
pri Celju. 208 5-1

Slamnike čistiti in beli
1. jugoslov. tovarna za kemi-
čno čiščenje Jos. Reich, Ljub-
ljana, Poljanska c. 4. Podruž-
nica Selenburgova ul. 4. 210

Naravno malinovo in ci-
tronovo esenco in druge po-
trebščine za izdelavo dobrih
pokalic, kakor tudi 70 odst.
malinovo fondat-esenco za
aromatiziranje kandi-
tov: Destilacija e-
senc Srečko Potnik,
Ljubljana, Slomškova
ul. 27. Istotam se kupijo sveži
in čisti olupki oranž po 15 K
za kg. 183

U Ljubljani putujočem
sl. občinstvu se preporuča
Restavracija u Prešernovej
ulici 9.

Popravila ur in zlatnine
sprejme F. Čuden Sin, Ljub-
ljana, nasproti glavne
pošte. 591

Hiša v Slovenjemgradu
se da z junijem v najem; ob-
sega 5 sob, 2 kuhinji, klet,
svinjski hlev, poleg velik vrt
za zelenjavo. Električna raz-
svetljava v hiši. — Pojasnila
dajeta iz prijaznosti notar dr.
Ivan Winkler in trgovec Mar-
tin Pleterski, Cerkije pri Bre-
žicah. 185

Dopisovanje in ženične ponudbe

Ženična ponudba. Rus, 29
let star z večjo svoto de-
narja se želi poročiti z go-
spodično, ki ima kako po-
sestvo. Izključene tudi niso
vdove brez otrok. Ponudbe
pod lepa bodočnost na po-
družnico "Jugoslavije" v
Ptuju. 373 3-1.

Dva mlada inteligentna
gospoda od 22—26 let stara,
vsak s precejšnjim premože-
njem, želita znanja z drema
izobraženima gospicama od
14—22 let v svrhu poznejše
ženitve. Demar postranska
stvar. Le resne ponudbe s sli-
ko naj se pošljejo pod "Na-
gledček in Rožmarin", poštno
ležeče, Škofja Loka. 392

Gospod išče mlado damo
neodvisno, modernega mi-
šljenja, brez predsodkov,
v svrhu korespondence. —
Ponudbe pod "Reso" na
upravništvo. 225

42 let star, neodvisen
gospod, ki je živel do sedaj
v tujini, z vsestransko aka-
demično naobrazbo, moder-
nega mišljenja, želi v svrhu
ženitve znanja z ravnotako
gospico ali vdovo. Depisi
pod "Življenske skušnje" na
upravništvo. 384

Nepremičnine

in vseh vrst zemeljske
prospekte kupuje in pro-
daja koncesionirana
trgovka J. PREBIL i dr.,
Zagreb Nikoličeva ul. 10

FRAN STRUPI

Celje, Graška cesta.

Zaloga stekla, porce-
lana, svetilk, ogledal,
okvirjev in raznovrst-
nih šip. Prevzemanje
steklarskih del. 957

Vsakovrstne slamnike

za gospe, deklice, dečke
in gospe, od priprostitih
do najfinjših, priporoča
gospodom trgovcem in
slav. občinstvu za obila
naročila

Fran Cerar,
tovarna slamnikov v Stobu,
p. Domžale. 103
Cene kakor temu času
primerno nizke.
Postrežba točna.

Javna dražba

na Krasincu št. 1, žel.
postaja Gradac v Belo-
krajini, se bo dne 21.
t. m. (na velikonočni po-
nedeljek) ob 2. popoldne
prodajalo 8000—9000 kg
sena (prvovrstna kрма),
ca 100 voz hlevnega
gnoja, 1 vagon umetnega
gnojila (kajnit), več moč-
nih vozov, 1 lahki voz
na peresih s 4 sedeži,
različne konjske opreme,
nekaj 100 kg repe in
krompirja.

Prazne vreče in suhe gobe

kupuje vedno in vsako
množino ter plača najbolje
Firma J. KUŠLAN
Kranj (Gorenjsko).

Modni atelje za gospe

M. Zabukošek
Celje, Krožna cesta 1.
Vojaške in uradniške
uniforme po meri v
najkrajšem času.

GARJE

srbečico, hraste, lišaje,
uniči pri človeku in živini
mazilo zoper srbečico.
Brez duha in ne maže
perila. 1 lonček za eno
osebo 4 K. Po pošti 5 K
poštne prosto. Prodaja
in razpošilja lekarna
Trnkóczy v Ljub-
ljani, zraven rotovža.

Več godznih delavcev

za napravo železniških
pragov in drv za kurjavo,
kakor tudi

več oglarjev

rabi za takoj in za dalj
časa 968

Ciril Zagorc, trgovec
v Sunji (Hrvatsko).

Rudolf Rus, Kranj

priporoča svojo bogato
zalogo ur

briljantov, zlatnine in srebrnine
po najnižjih cenah. Postrežba
točna in solidna.

Alfonz Breznik

učitelj "Glasbene Matice" in
edini strok. dežel. sodišča
Ljubljana, Kongresni trg št. 15
(nasproti nunske cerkve).
Največja in najposobnejša
trgovka in izposojevalnica
klavirjev, pianinov in har-
monijev. Velikanska zaloga
vseh glasbenih instrumentov,
strun in muzikalij. 167

Štampilje!!

Anton Černe

gravenr in izdelovatelj kavčuk-štamplij
Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Mestna hranilnica v Kranju

obrestaje hranilne 2% brez odbitka
vloge po 2% rentnega davka
katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nevzdig-
njene vlože obrestni pripisuje h kapitalu vsakega pol leta —
t. j. dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba
vlagateljem se zglasiti radi tega pri hranilnici.
Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad pol
milijona kron! — Hranilnica posoja na zemljišča po 5%
na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na pr. dolž-
nik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 K z obrestmi
vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krono.

Koncem junija 1918 je bilo stanje bran. vlog
nad 9 milijonov 700.000 kron.
Posojil na zemljišča ter posojil občinam:
nad 2 milijona 700.000 kron.

VINO

staro in novo,
slivovko, rum itd.
nudim po najnižjih cenah.
Kupujem

suhe gobe, dobre
vreče in želod.
M. Rant, Kranj.

Steznike

(moderce)

in vsa v to stroko spada-
joča dela izdeluje po ži-
votni meri in priporoča
cenj. damam tu in na deželi

Ana Hutter

Ljubljana,
Dunajska c. 6/II.

Popravila se prijazno spre-
jemajo. Cene zmerne. Po-
strežba točna. 890

Ljudska posojilnica

v Ljubljani,
Miklošičeva cesta št. 6

(v lastnem domu)

obrestuje hranilne vloge po

2%.

Ljudska posojilnica v Ljub-
ljani je največja slovenska
posojilnica in je imela koncem
marcha 1919 nad 40 milijonov
kron vlog in nad 1 milijon
castetiseh kron rezervnih
zakladov. 669

Posejila se dovoljujejo
po 4 do 5%.

Ljudska posojilnica stoji pod
neposred. drž. nadzorstvom.

Sprejmemo inteligentnega spretnega akviziterja

za nabiranje oglasov. Zaslužek lep in trajen.
Upravništvo "Jugoslavije".

Sprejmemo spretno kolporterje (prodajalce)

za dnevnik "Jugoslavijo". Zaslužek lep in stalen.
Upravništvo "Jugoslavije".

ING. Dr. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer.
Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobe-
tonske in vodne zgradbe

v Ljubljani, Hilšerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne,
betonske in železobetonske jezove, mostove, železo-
betonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske re-
zervarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge
betonske in železobetonske konstrukcije. 933

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte
stavbeno inženerske stroke.

Tehniška mnenja — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

Pisemski papir najfinije vrste
priporoča 102
Marija Tičar, Ljubljana
Največja izbira umetniških razglednic

IVAN JAX in sin,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 15.

Šivalni stroji in stroji
za pletenje. ::
Izborna konstrukcija in elegantna
izvršitev iz tovarne v Lincu.
Ustanovljena leta 1867. — Vezanje
poučuje brezplačno. 784

Pisalni stroji Adler.
Kolesa iz prvih tovarov
Dürkopp, — Styria, — Waffnerad.
Ceniki zastoj in franko.

Mizarstvo na električni obrat.
Da zamorem zadovoljiti v polni meri svoje
cenj. odjemalce, preuredil sem svojo mizar-
sko obrt s stroji na električni obrat. Z ozirom na to
prosim svoje dosedanje odjemalce, da mi chra-
nijo še nadalje svojo naklonjenost. — Dovoljujem
si opozoriti vse korporacije in zavode na svoje
mizarstvo, zagotavljajoč točno in solidno postrežbo.
Andrej Kregar, strojno mizarstvo
Št. Vid-Vižmarje pri Ljubljani. 954

Kavarna
v zelo prometnem kraju, ka-
tera že obstoji nad 20 let
se da v najem.
Vprašanja se stavi na upavn. tega
lista pod "Solidna kavarna". 971

Gospodarska pisarna
Dr. IVAN ČERNE, Ljubljana
 Miklošičeva cesta št. 6. (Vis-a-vis hotela „Union“).
 Bančna komisija, posojila, inkaso — trgovske informacije
 — financiranja, saniranja, trgovske poravnave — promet
 z nepremičninami in podjetji — uprava premoženj, vlerja-
 vanje dolgov — izvedeniška mnenja, bilance, cenitve.
 Uraduje od 8.—1/21. in od 3.—5. ure.
 Telefon 37. Zahtevajte prospekt.

Najfinejše namizno olje

brez duha in okusa, liter po 28 K ter trčen
 med kg po 26 K oddaja trdka 954
Černak & Val, Vodnikov trg.

Parketne deščice

dobava in poklada kakor tudi vsa popravila
 ter v to stroko spadajoča dela priporoča
 969 **JOŽEF PUH, Ljubljana.**

Prodám

I vagon suhega svinjskega mesa in I vagon
 svinjske čiste domače masti.

Ponudbe naj se blagovnelijo poslati na lastnika
 966 **Blagoja Cveič, Šid (Sriem).**

TRGOVINA

delikates, kolonijal-
 nega blaga in dežel-
 nih pridelkov

v najprometnejšem mestu
 Gorenjske se takoj odda
 v najem. 976

Vprašanja na upravništvo tega
 lista pod »Nova doba«.

Krojaška zadruga
 v Ljubljani in za okolico
 sodni okraj Ljubljana.

Naznanilo.

S tem se slav. občinstvu naznanja, da je
 zadnje mezdno gibanje krojaških pomočnikov
 v Ljubljani in okolici doseglo, da so krojaški
 mojstri pristali na povisek 50%.

Vsled tega so krojaški mojstri v Ljubljani
 in okolici primorani cene za naročnike ozir.
 delo za 50% zvišati. 967

P. n. naročniki, kateri imajo obleko naro-
 čeno, se prosijo, da izrazijo svoje mnenje do
 22. t. m., ker od tega dne nadalje se bode
 računalo po navedeni ceni.

Zadruga krojačev i. t. d. naznanja tudi svo-
 jim cenjenim članom, da se gg. mojstri tega
 sklepa solidarno drže v Ljubljani kakor v oko-
 lici, ter stopi v veljavo plačilo za pomoč-
 niki z dnem 14. aprila 1919.

V Ljubljani dne 18. aprila 1919.

Ivan Kersnič
 načelnik.

Železnokonstruksijska
 delavnica
elektrarna Fala
 ob Dravi
 prevzema

dobavo in montažo železnih
 nadstropnih stavb, konstrukcij
 za zaježilne naprave, na-
 peljevalne drogove itd.

Cebelni vosek

suhe satine in odpadke sveč
 kupuje po najvišji dnevni ceni
J. KOPRČ, svečar
 Ljubljana, Celovška c. 90.

Prima bosanske
slive

prodaja dokler traja za-
 loga trg. šped. in komis.
 del. družba „BALKAN“
 a ceni K 5.40 za kg;
 vreče se zaračunajo K 5.—
 za komad. 961 3 — 1

Fran Baš

dip. živinozdravnik
 ordinira
 Celje, Glavni trg št. 12.

Špaga

za sedlarje, tapetnike
 in jermenarje. 891 1

Žnora

za tesarje se dobi pri
 J. Šimenc, Celje, Gra-
 ška cesta 8 in pri izdelo-
 vatelju Florijan Kučanda
 vrvarju, Blagovna, pošta
 St. Jur ob Juž. žel.

Razpošilja

vse vrste papirja.
 Preskrbi razno blago.

Se priporoča 953 3—1

JOS. OMERSA
 trg. agentura in kom. trgovina
 Ljubljana
 Dunajska cesta 6/1.

Pohištvo

za spalne, jedilne in go-
 sposke sobe, kuhinjska
 oprava, podložki, modroci,
 otomane, spalni in deko-
 racijski divani, postelje,
 omare, mize in stoli iz
 mehkega in trdega lesa,
 železne postelje in uni-
 valniki ter vse vrste lese-
 nega, železnega in tapeci-
 ranega pohištva v vsakem
 slogu od proste do najfi-
 nejše izvršitve po jako
 nizkih cenah

pri trdki za pohištvo
KAREL PREIS
 Maribor, Stolni trg 6.
 Prost ogled! Ceniki zastoj!

Vizitnice lične in po nizkih
 cenah priporoča **Zvezna tiskarna**
 v Ljubljani, Stari trg št. 19

Priporoča se trdka:

JOS. PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
 ob Ljubljani.

Tovarniška zalega šivalnih strojev za
 vsako obrt in njih posameznih delov,
 igel in olja, ter drugega galante-
 rijskega blaga.

Istotam se prodaj: Steklo za bistrobne
 omare (belgijsko steklo) kompletno z val-
 čnimi zastori, mera 135x184, 63x194.

„Croatia“ gozdna industr.
 delniška družba **v Zagrebu**
 je otvorila

svojo podružnico v Ljubljani, Marija Terezija c. 2

Kupuje gozdove, vsake vrste rezanega in okroglega lesa,
 drva, oglje i. t. d. po najvišjih dnevnih cenah. 491

Modni salon za dame in gospode

S. Potočnik, Šelenburgova ulica 6. I.

na tehnologičnem muzeju v Parizu izprašani krojač

opozarja cenjene dame in gospode na svoje najnovejše modele.
 Izdeluje kostume, pomladne plašče, obleke za gospode, natančno
 po modelu. — Modernizira kostume. — Posebni atelje za obra-
 čanje oblek, površnikov in športnih oblek. Cenjenim naročnikom
 likam obleko zastoj. — Sprejemam naročila tudi z dežele.

Obračanje in renoviranje salonskih sukenj v najmodnejše jakete za gospode.
 Obleke in kostumi v osmih dneh v smrtnem slučaju v 24 urah.

Hotel „TRIGLAV“ na Bledu

zopet otvorjen.

Za topla in mrzla jedila kakor tudi za
 izborna pristno pijačo je poskrbljeno.

Koruzno krupico,
koruzno moko,
ječmeno kašo

dobavlja v vsim količinam 965

Paromlin v Zagrebu.

OGLAS.

Gozdno in domensko oskrbnništvo kraljestva Srbov,
 Hrvatov in Slovencev v Bohinjski Bistrici razpisuje 972

oddajo stoječega lesa:

a) v gozdno-varstvenem okraju:	Rovtarca.	porabnega lesa,	drv
	v 2. partijah	plm 1500,	plm 1400
b) v „	Ribčeva:		
	v 4. partijah	plm 670,	plm 1900
c) v „	Notranji Bohinj:		
	v 1. partiji	plm 100,	plm 2000
d) v „	Martinček:		
	v 4. partijah	plm 6000,	—

Splošne in posebne prodajne pogoje je dobiti pri podpisanem
 oskrbništvu, ki daje tudi vsa tozadevna navodila in pojasnila.

Pismene ponudbe z navedbo cen za posamezne sortimente je
 vposlati na gozdno oskrbnništvo do vštetega 28. aprila 1919, do 3. ure
 popoldne.

Gozdno in domensko oskrbnništvo Bohinjska Bistrica.

Velikonočna priloga „Jugoslaviji“

dne 19. aprila 1919.

Velikonočna.

Zdaj vidim te v dalji trpeči rod,
ko vladala pest nad teboj je tuja
in temna pred taboj bila je pot —
ti si trpel in pel: aleluja!

In vsako pomlad je čudežna moč
vate prišla, kot da se nekaj prebujala,
in ti si slavil veliko noč
in pel si vesel: aleluja!

In ti si slavil veliko noč,
v procesijah šel si in prerokoval
v bandera od solnca ožarjena zroč:
Kristus je vstal — in jaz bom vstal.

Od leta do leta, iz veka v vek
glasil se je tvoj verujoči glas,
vsem ranam tvojim najslajši lek,
biričem udarec v obraz.

In ti si vstal! Kaj pa sedaj?
Pognala te iz groba življenjska je moč,
premagana smrt je — odprt je raj —
vstajenje slaviš in veliko noč.

Kaj pa sedaj? Pred taboj je svet
odrešen od zlobe, trpljenja in smrti,
in kjer je prej v sužnosti bil zaklet,
na tleh tam leže vsi okovi zdaj strti.
In vendar se zdi, da tvoj dih je plah
da se bojiš te velike skrivnosti,
da sile zaslaša neznan ti strah,
da v tvojih molitvah ni speva radosti.

„Da! On je vstal. In možje so odšli
na delo med svet in v mesta tuja
in v roso njega oznanjali
in zmagali so. Aleluja!“ . . . J. B.

Zemlja.

Draga zemlja, Bog te sprimi,
ti nebeških sanj smehljaš,
ki po hudi težki zimi
speč prišla si k nam nazaj.

Mnogo let je že preteklo,
kar odšla od nas si preč,
in pogosto se je reklo,
da te ne bo nikdar več.

Pa si vendar se vrnila
zopet si prišla med nas,
da ostala, zemlja mila,
bi pri nas na večni čas!

Dragi gospod urednik! Ali veste, kdo
je zložil to pesem? Jaz, jaz in nihče drugi
kakor jaz. Dolgo je že vrelo v meni, nekaj
se je kuhalo, nekaj je vzhajalo — pa ni
moglo na dan. Kako rad bi bil vstopil v
vrste slovenskih pesnikov. Pa ni šlo in ni
šlo. Čital sem pesnike in pesmi — pa vse
zaman. Preštudiral sem vse knjige, ki uče,
kako je treba delati pesem, pa se mi ni no-
bena posrečila. Rekli so, da je treba inšpi-

Velika noč v Voliniji 1. 1917.

Naša kasarna v Grubieszowu je stala
na vzvišenem mestu ob veliki blatni široki
cesti, ki je vodila iz Vladimira v Holm. Po
dolini je tekla umazana reka, preko reke je
bil lesen most in na drugi strani se je dvi-
galo na bregu malo mestece Grubieszow s
svojimi nizkimi hišami in belimi stolpi pravo-
slavne in katoliške cerkve. V sredi mesta
pa se je dvigala visoka stavba s široko
streho — to je bila sinagoga, kajti velika
večina mestnega prebivalstva so bili židi.
Kristjani so hodili tja samo molit v cerkev
in k židom kupovat.

Naša kasarna je bila nekdanja ruska
„kozaška kazerna“, zidana je bila v lepem
ruskem slogu, ki me je tu in tam spominjal
na moskovski Kremelj. Stavili so jo češki
inženirji tik pred svetovno vojno in je ob-
segala nad 20 velikih poslopij. Tu in tam
so se še poznali sledovi zadnjih bojev
pri ruskem umikanju, ki so kazali, da se
je za kasarno razvil hud boj. Ena granata
je padla v osrednje poslopje in je razbila
celo pročelje. Tudi drugod so se poznali
sledovi silnih udarcev. Na nekih vratih je
stalo napisano rusko: ta zgradba je ruska
last — oni se še vrnejo. Niso se vrnili več.

Sredi dvorišča je stala lepa cerkva,
ki je dajala celi skupini poslopij od daleč
poseben izraz. Bila je ruska pravoslavna
cerkva, določena za vojake. Sedaj je bila
zaprta. Vsak večer so klečali pred njo pra-
voslavni vojaki in so molili, klanjali so
svoje glave in jih ni motilo, ko so nemški
vojaki gledali na nje in jih zmerjali z „blöde
Trottel“. Poleg cerkvice je bilo malo pokopališče
z ruskimi grobovi. Na grobeh so
stali križi s priprostim napisom: ime, šarža

racije, tega pa niso povedali, kje se je človek
naučil, ali kje se jo dobi. In poleg tega so
zmigavali nad mano. „Janez Cmok“ — so
rekli, — „to ni prav nič pesniško ime.“ Mi-
slite si, kako bi izgledal spomenik z napi-
som: Janez Cmok, pesnik slovenski. Ampak
zdaj so padli vsi ugovori, predsodki in po-
misleki. Moja prva pesem je tu — pesem na
zemljo. Sicer je nekoliko podobna oni Stri-
tarjevi, ki z njo pozdravlja lastovice —
ampak to je samo na videz. — In kdo bi
trdil, da je pozdrav zemlji manj vreden, in
in manj poetičen nego pozdrav lastovicam.
Kdo pa ima kaj od lastovic? V Italiji jih
streljajo in love, to je res — pri nas jih pa
samo gledamo, ozir. gledali smo jih v tistih
idealnih časih, ko smo imeli še smisel za kaj
lepega — danes pa mislimo samo na želo-
dec. To je moderno. Zato mislim, da bom
postal najmodernejši slovenski pesnik, ki ne
bo pel o luni in zvezdah, o hrepenenju in
sanjah — ampak o najvišjih idealih naše
dobe — o železnih stvarih. Kje pa je na-
pisano, da sta glava in sree najvažnejši deli
človeka: želedec je prava podlaga življenja

in dan smrti. Največ jih je bilo iz bojev
koncem julija 1915. Za te grobe se ni sedaj
nihče zanimal, ker smo mi imeli svoje po-
kopališče na vzhodnem delu kasarne. V
bistvu ni bilo med obema pokopališčima no-
bene razlike, kajti tudi za naše grobove se ni
zmenil nihče: razlika je bila samo v imenih:
tam ruska, tu nemška in avstrijska sploh.
Kaj so bili takrat mrtvi, ko niti živi niso
bili družega, kakor namenjeni smrti. In smrt
je bila vedno povsod. Šli smo enkrat streljat
v tarčo na višave, ki so se dvigale nad
kasarno in smo razpostavili stražo. Neki
vojak je stal na polju in je od dolgega
časa stikal po tleh. Vidi: na tleh leži neka
stvar: sune z nogo, prevrne enkrat, dvakrat
— pumf — in ni ga bilo več. Dve leti je
tam ležala mrtva granata, ki se ni razpočila,
ko je bila izstreljena — zdaj se je dotakne
vojak, počni in ubije človeka. Popoldne so
ga odnesli in so ga pokopali na našem
pokopališču. V kasarni je vladal glad. Okoli
deset tisoč gladnih vojakov je živelo tu in
vsem si čital z obraza strašno besedo. V
kantini je prodajal žid čaj in zakuske za
visoke cene. Onkraj ceste je bilo par
kmečkih hiš, kjer so poljske gospodinje
prodajale, kar so mogle kupiti od židov.
Hodili smo tja na kavo in mleko. Toda
kruha ni bilo nikjer.

Ko so se približali velikonočni prazniki,
se je vse zaprlo. Vsi kristjani in židi so
praznovali veliki teden. To je drugače, nego
pri nas. Židje slave praznik opresnih kruhov
zelo resno. Ker je bilo tudi med vojaki
mnogo židov, so jim dali posebno sobo,
kjer so imeli svojo pobožnost. Od tam se je
razlegal čudnogrozen krik in šum, kakor
jok in stok izgubljenih in obupanih. Kaj se
je godilo v mestu, mi ni bilo znano, ker

— zato zdaj čutimo in mislimo z želedecem.
In zato se bo morala spremeniti tudi naša
umetniška in literarna smer, da ne zaosta-
nemo za časom. Saj smo itak povsod zao-
stali . . . Ko sem prvič zopet zagledal zemljo
pred seboj, — takrat je vse tisto, kar je v
meni vrelo, se kuhalo in vshajalo, izbruhnilo
v pesmi, ki sem jo zgoraj napisal. Zdaj
torej vem, kaj je inspiracija. Kakor so n. pr.
v prejšnjih idealnih časih lastovke razvese-
lile pesnikovo sree, tako je sedaj zemlja
razveselila pesnikov želedec in pesem je iz-
bruhnila na dan. Da, izbruhnila, to je pravi
izraz, ker le to — tako sem čital — je
prava umetnost, ki pride sama po sebi, ne-
prisiljeno, z vehementno, nezadržljivo silo na
dan. Ta sila pa je gonilna sila življenja. Ali
ni človek samo zato na svetu, da je. Angleži
sicer pravijo, da človek ne živi samo zato,
da je, ampak zato, da dobro je. Toda An-
gleži so star kulturni narod in imajo glede
tega svoje nazore. Mi se zadovoljimo s tem,
da jemo. Jemo pa vsi radi — zato je jed
poezija bodočnosti. Kaj pa nam hoče vsa
druga poezija v naših resnih časih. Od

nismo smeli v mesto. In ker so se židje pripravljali na praznik, so morali tudi kristjani preživeti po cel dan v mestu. Tako je bilo zadnje tri dni velikega tedna vse zaprto. Prišla je nedelja, velikonočna nedelja. Kdo bi se ne spomnil na dom, na lepo šmarsko dolino, na belo cesto in na pisano procesijo z rdečimi banderi, na ponosno pesem naših zvonov in pevanje cerkvenih pevcev. Kako srečno je to ljudstvo v slovenski deželi daleč od Judov, obdano od domačih gor polnih naravne krasote. Kje so naše čiste lepe hiše sredi mladih zelenih vrtov.

Odšel sem na rusko pokopališče: praznik Vstajenja je in nihče se ne spomni teh ljudi, ki so padli v boju za domovino. Ali sploh: padli. Morebiti niti sami niso vedeli zakaj. Obstal sem na njih grobih, pregledal njih imena in sem iskal v mislih njih znanca, ki niti ne vedo, kje je njihov grob. Ali pride nekoč Vstajanje, veliko Vstajenje iz trpljenja? Ali ga bom dočkal? Ali bom ležal kje v takem pozabljenem grobu? Ali bo njih smrt ovenčana z zmago? Po dvoru sta prihajali dve gospodični. Ženska je bila pri nas redka stvar. Posebno v kasarni. Spoznal sem polkovnikovo nečakinjo. Naš polkovnik je bil navdušen Poljak, prava poljska viteška postava. Na konju je sedel, kakor pribit. Njegova nečakinja je bila drobna gospodična, ki smo jo le redko kedaj videli. Vedla je svojo družico za roko. Stopili sta med grobe in polkovnikova nečakinja je molče pokazala na grob:

„Glejte tam ...“

Njena družica je zaihtela in se je zgrudila ob grobu. Bila je zaročenka ... Govorili sta poljsko ... Našla je vsaj njegov grob in koliko jih je, ki jih ne bodo videli nikoli.

Popoldne smo odšli iz kasarne in smo šli v bližnje vasi prosit kruha. Šli smo v smeri proti Bogorodici. Vas je eno uro daleč od vojašnice. Bili smo trije. Šli smo od hiše do hiše. Povsod so bili že vojaki pred nami. Nekateri so lovili mlade vrane po gnezdih. Eden je padel z drevesa in se je ubil. Ljudje so zapirali vrata, da bi se rešili nadležnih beračev-vojakov. Ponujali smo denar — a kaj bi z denarjem. Že

poezije se nihče ne nasiti, čeprav nekateri pišejo, da smo v Ljubljani umetnosti kmalu siti.

Pravzaprav sem vam hotel povedati, zakaj sem se pri pogledu na zemljo tako navdušil, da se je iz te inspiracije rodila moja prva pesem, ki pa seveda ne bo zadnja. Spomnil sem se tistih lepih idealnih časov, ko je bila zemlja po 2 krajcarja in če je bila en dan stara, jih je bilo troje za en groš. Potem ni čuda, da se takrat niso delale pesmi na zemlje, kajti česar je mnogo, zgubi svojo vrednost. Celo denarju se je to pripetilo. Zato ni čuda, da je bila takrat lastovica v zraku pesniku več vredna nego zemlja. In kakšne lepe zemlje so to bile. In ravno v Ljubljani.

Lahko rečem, da sem prehodil nekaj sveta, pa tako lepih zemelj nisem ne videl ne jedel nikjer, kakor v Ljubljani. Ne v Zagrebu, ne v Trstu, ne v Celovcu, nikjer niso bile tako dobre. In tako lepo obliko so imele: ene so bile kot zvezdice, druge kot turški turbani in one navadne so bile podobne — nečem povedati komu. Poleg tega so bile tako nežne, napete, vabljive. Kako so lepo počile pod roko, in zahrustale med zobmi.

trikrat je bila rekvizicija. Pobrali so ljudem vse, kar so mogli. Jajca so bila tu prej po vinarju — zdaj ga ne dobiš za noben denar. Pri umikanju so gorele vasi. Skoraj vsaka vas je bila deloma požgana. Tudi za praznike si niso mogli ljudje speči kruha. In mi smo ga prosili pri vsaki hiši. Nekje smo zagledali droben krompir, ki smo ga včasih pri nas kuhali v kotlu. Prosili smo zanj. Plačal sem krono za en žep krompirja. In smo šli naprej.

„Karla, ko bi me ti videla,“ je vzkliknil neki Čeh v obupu, ko se je spomnil na svojo ženo.

V vasi žive Rusini in Poljaki. Skoraj na pol. Vsaka hiša ima napis z imenom, kakor pri nas hišne številke. Imena na —uk so rusinska, imena na —ski so poljska. Rusini so pravoslavni, torej danes še ne slave Velike noči. Skoraj v vsaki hiši je že sedelo par vojakov za mizo in so jedli. Slabo smo naleteli — prepozno smo prišli. Sredi vasi stoji mlada deklica na pragu. Poleg nje bosopet dečko. Nagovoril sem jo po rusko. Zardela je in se je začudila, odkod pride Rus v avstrijski uniformi. Rekel sem, da nisem Avstrijec ampak Slovan. Pogovorila sva se lepo. Dva njena brata sta pobegnila z rusko armado. Ona ljubi Ruse in sovraži Nemce. Kruha nimajo, ker imajo šele čez en teden Veliko noč.

„Naredite nam placke.“

„Nimam masti, —“ je rekla. Dečko se je zvijal poleg nje. Ime ji je Mariša. Kmalu je prišla mati na prag. Lepo priprosto kmečko lice. Popolnoma rusko. Tudi ona rada govori. Moji tovariši gredo prosit naprej, meni se ne ljubi. Skoraj me je sram. Rajše govorim z Marišo.

„Povabili bi vas v hišo,“ pravi mati „a pridite rajše na voskresenje.“ ... Mariša je čimdalje bolj ljubezniva. Pravi, da nima nobenega rada. Zdaj je vojna. Kadar se vrno naši, takrat si bo izbrala enega. Njen bratec ji nagaja, da ima že enega. Mariša pravi, da jo ima samo on rad. Ona stoji na pragu, jaz na cesti in se tako pogovarjava. Mati jo kliče.

„Torej pridite gotovo“ pravi in odhiti v hišo.

O ti sladkost vseh sladkosti! In vse to nam je pred petimi leti vzela vojna. Pa pravite da bi je ne pozdravili s pesnijo zdaj, ko se je vrnila med nas. Spominjam se Vrhovške Urše, ki je hodila vsak teden v Ljubljano samo zato, da se je žemelj najedla. Kupila jih je pri Zalazniku sedem za 10 krajcarjev in je odšla na stopnjice pred frančiškansko cerkvijo, kjer je snedla vse do zadnje. Potem je šla „za vodo“ kjer je izpila za 5 kr. čašo čaja in pri tem je Urša mislila, da, če je Bog tako krivičen, da nam ni na onem svetu pripravil nobenega nebeškega veselja, je za vsak slučaj taka gostija z žemljami in čajem vendar-le nekako primerno nadomestilo. Poznal sem prijatelja, ki je šel v gostilno na eno čašo piva, kar je takrat stalo 7 kr. in pri tem je snedel vse žemlje, kar jih je bilo po mizah — in se je pri tem imenitno najedel. Kaj pa specialisti, ki so znali žemljice namazati z maslom in medom, oz. so jih obložili z narezano šunko. Kdo se ni pri trdem vojnem kruhu spomnil teh zlatih časov! In vi mislite, da bi bilo oboževanje in opevanje žemlje kak znak današnjega materijalizma! Ali ni namen umetnosti buditi ljubezen do domovine? Ko so naznanili, da pride v Ljubljano bela straža

Sledilo je nekaj groznih gladnih dni. Vsak večer so bežali vojaki v daljne vasi po krompir in so ga kuhali na polju za kasarno. Prišla je zapoved, da ne sme nihče več ven. Vsak večer sem stal na koncu kasarne in sem gledal proti Bogorodici. Mislil sem na placke.

Pravoslavna Velika noč! Posrečilo se mi je uiti in kmalu sem bil na poti proti Bogorodici. Vsa vas je bila nekako praznična. Že od daleč me je zagledal dečko, ki je stal pred hišo. Pospešil sem korake in sem kmalu vstopil v vežo.

„Kar v hišo prosimo,“ je rekla starka. Vstopil sem: lepa nizka soba, vse čedno, miza belo pogrnjena. Ob mizi stoji Mariša v narodni rusinski noši. Stopil sem k nji in jo prijel za roke. Bila je v zadregi in je povešala oči.

„Kristos voskrese“ sem rekel.

„Vo istinje voskrese,“ je odgovorila in solze so ji zalile oči. Deček se je posmejal. V tem je vstopila mati in je prinesla kruha. Sedela sva z Marišo pri mizi in govorila. Mati je odšla pripravljat placke. Čez dobre pol ure so bili gotovi. Bili so zelo dobri.

Hotel sem plačati, a starka ni hotela. Mariša je rekla, da je vesela, da je bil pri njih v gostih ruski slovanski brat.

V noči sem taval preko polja proti kasarni. Nebo se je vzpenjalo nad blatno Volinijo in zvezde so mirno gledale na čudni svet. Ali ni bil praznik! O kje, še daleč, daleč. Zastržili so vsa pota in nikoli več nisem prišel na Bogorodico.

Dr. I. L.

Ljubezen.

Prišla ljubezen k meni nekdanje v poset, in sladko se na dverih mi posmeje: pogledal sem jo hladno, kakor led, in rekel sem: pozneje.

Prešla pomlad je, z njo je konec nad, začutil sem sveta praznoto grozno, pred vrata sem ljubezni šel takrat — in čul sem glas: prepozno!

Jan Neruda.

iz bratskega nam Zagreba, je bilo vse po koncu. In res je prišla. Pa kakšna! Nizka, blede, brez okusa. In po 2 kroni je stala. Taka stvar gotovo ne more vzbuditi niti v naših sreih, niti v želodcih navdušenja. In če bi iz nas kaj izbruhnilo, bi bila to samo jeza, srd in odpor. Naše nove žemlje so vse kaj drugega. Prinesla jih je nam naša Jugoslavija za velikonoč. One so torej znanilke nove pomladi in jih moramo pozdravljati na isti način kakor smo včasih pozdravljali lastovke. In pri vsem tem še nekateri zabavljajo čez Jugoslavijo. Kje pa si prej videl žemljo? Niti na Dunaju jih ni bilo, o čemer sem se prepričal, ko sem enkrat skozi marširal. Zato je žalostno, ako ne znamo vpoštevati pomen tega dogodka. Če pomislite, kakšne so bile zadnje štiri pomladi in s kako težavo so naše gospodinje poskrbele, da nismo sedeli ob praznikih pri prazni mizi. Vse nam je odnesla stara grda Avstrija. Zdaj pa je zavladata naša Jugoslavija in za prvo pomlad nam je poslala žemljice, znanilke novih lepših časov. Zato se mi zdi, da je moja proslava žemlje ob enem v čast naši Jugoslaviji, in da bodo to poezijo razumeli tudi tisti, ki ne vidijo nikjer nič idealnega in lepega. Prosim Vas torej, gospod

Odmevi zaleških lesov.

„U-u-um“ je zavijalo po vrhovih med gozdi, kakor da bi se trgali vrage med seboj. Iz daljave je prirojalo, kakor da hoče odnesti drevesa v zrak in se je izgubilo po temnih dolinah. Zaplesalo je v ozračju, kakor da hoče strgati oblake z neba in je padlo na tla, kakor da je onemoglo pod svojo lastno silo. Divjalo je tri dni, kakor da hoče dokončati svoje težko pomladansko delo.

Starec Gomolj je čutil, da je prišel resni čas. Pospravljaj je po hiši in se je pripravljaj na težko pot. Spoznal je, da ni mogoče drugače in se je udal.

Zgodilo se je že preje v postu, da je po noči potrkalo na okno: „Vstani in pojdi, čas je...“ Starec je dvignil glavo in je gledal v noč:

„Pojdem, gotovo pojdem, zakaj bi ne šel! Čutim, da je prišel čas rešitve.“

Toda zjutraj je ostal doma in se ni mogel odločiti.

„Tudi jutri je še čas,“ je mislil in je kopal cel dan na vrtu. Ko pa se je približala noč, si je očitil:

„Zakaj nisem? Sedaj bi bilo lahko že vse dokončano.“ Noč je bila tiha in prijazna — daleč preko vrhov so se gnali pomladanski vetrovi.

In mislil je starec:

„Zakaj bi šel? Ali ni boljše počakati konca? Zakaj bi moral? In je sklenil, da ne pojde nikamor.“

Toda po noči se je priplazilo zopet k oknu in je potrkalo: „Pojdi, ne pozabi! Dan rešitve se bliža!“

„Pojdem“, je obljubil starec in se je tresel od groze. Utihiilo je in izginilo. Drugi dan je starec delal na njivi in je mislil:

„Čemu bi hodil, saj je še čas. Ako človek dela na polju, ni blizu smrti.“

Toda zvečer je začutil utrujenost in onemoglost.

„Pojdem“, je govoril sam pri sebi, „pojdem, jutri pojdem“. Noč je bila mirna, mesečna. Drugi dan je sijalo solnce.

„Kaj bi hodil,“ je govoril starec, „pomlad prihaja, solnce se bliža in povrnejo se mlade moči. Daleč je še do konca.“

Toda zvečer so se priplazile sence kakor strahovi, in so zakrile vse ozračje. Čez

urednik, da prebršite moj slavospev na žemljo in ga natisnete neizpremenjenega, kakor je, ker bi sicer moral misliti, da tudi Vi nimate smisla za pravo poezijo in bi Vas po zaslužnju ožigosal v „Kurentu“ ali pa v „Napreju“. Želim Vam vesele praznike Vaš

Janez Umok.

P. S. Da bodete pesem bolj razumeli, Vam podam tu malo razlage:

„Draga žemlja“ ne pomeni, da je draga po denarju, ker zdaj je vse drago, ampak pomeni toliko kakor: ljuba žemlja. Bog te sprimi, to je pozdrav. Iz nebeških sanj smehtaj — se smeje kakor polna luna. Dolgi teški zimi pomeni vojno. K nam nazaj se pravi: v Ljubljano. Mnogolet t. j. štiri leta vojne. Preč pomeni neznanost kam, ker ne vem, kam so žemlje zginile. Da te ne bo nikdar več, tako so res govorile stare žene, pa so se zmotile. Tretja kitica izraža željo, da bi tako ostalo, zato pravim „žemlja mila“ ker navadno tako imenujemo, kar ljubimo. Torej hrepenenje po stalni sreči. Večni čas pomeni za vselej, ker hočejo nekateri, da bi bil pri nas boševizem, jaz pa sem čital, da so v Rusiji žemlje zelo drage in da jih sploh ni. Od tod ta želja, zato mislim, da bo vam zdaj vse razumljivo.

J. C.

vrhove so se vlekle črne trume oblakov. In po gozdih je rjulo, kakor da hoče zdrobiti drevesa pod seboj. „Pojdi, pojdi, ne odlašaj več...“ „Pojdem“, je govoril starec trepetaje, „pojdem. Petinštirideset let nisem šel, sedaj pojdem“.

Po noči so se vetrovi pomirili in gozdi so šumeli v polzaspanih sanjah.

Tako je prišel veliki teden. Ljudje v vasi, ki so od daleč gledali viharje zaleških lesov, so vedeli, da se godi nekaj ne navadnega. Dan za dnem so se ozirali preko vrhov, ki so se zibali pod težkimi vetrovi. Bilo je, kakor da se vrši na njih boj nebeških in pozemeljskih sil. Viharji so divjali in tulili in se razbijali ob krepkih grebenih ter izginjali naprej v neznani svet. Vedeli so, da stoji kočja tam sredi lesov, da živi v nji starec in poznali so vse bajke, ki so jih pripovedovali o njem. Petinštirideset let ni bilo starca v cerkev, petinštirideset let ni prišel k spovedi, petinštirideset let je živel grešnik brez pokore, brez spreobrnjenja in brez božje milosti. S strahom so ženske mislile o tem in so na skrivaj molile za rešitev njegove duše. Zato so vsako pomlad bolj divjali viharji preko zaleških lesov in daleč čez solnčna polja so se slišali čudni odmevi, kakor da bi plakale duše in prosile milosti. Zato se je v vročih poletnih dneh najpreje zmračilo sredi zaleških lesov in je nad njimi vstal črn oblak, ki se je razširil nad vso pokrajino in je raztresil točo nad lepim zlatim poljem. Zato so v pozni jeseni razsajale nevihte, ki so se dvignile iz zaleških dolin kakor iz peklenškega kotla in so se zagnale preko vasi, da so prevračale kozolce in lomile stara drevesa. In celo v zimi se je čulo, kako tulijo čudni glasovi iz onih dolin in se izgublajo v burji, ki je brila od severnih strani. A starca ni bilo v vas ne pomladi, ne po leti, ne po zimi, kakor da ne mara za svet, kakor da ne potrebuje ljudi...

Tako je prišla zopet pomlad, burna in viharna. In so gledali ljudje proti zaleškim vrhovom in so govorili: „Ali bo prišel na pokoro, ali bo kljuboval, stari grešnik?“ In so ga čakali dan na dan, kakor že mnogo let. On pa ni prišel. Dan na dan je divjalo preko vrhov, da je odmevalo po vseh dolinah na okrog, solnce je zmagovalo nad mrazovi, bližal se je veliki teden — a njega ni bilo. Ljudje pa so se pripravljali na praznik.

Starec je vedel, da ga čakajo. Poznal je ljudi še iz onih časov, ko je bival med njimi. Ne veliki teden se mu je zdela vas v dolini, kakor Jeruzalem v onih časih, ko so vanj Judje hiteli na praznik. In takrat je bila navada, da so umorili kakega razbojnika vpričo vsega ljudstva. Za tisto leto je bil namenjen Baraba, Judje pa so rajše posegli po Kristusu in so izpustili Barabo. Tako je starec mislil na vas in se ni mogel odločiti, da bi šel tja.

Na veliko soboto zvečer se je vse pomirilo. Solnce je sijalo visoko in gozdi so dremali v zaspani tišini. Od nekod iz daljave so se čuli glasovi zvonov.

„Danes pojdem“, je sklenil, „pojdem po noči in pridem do groba predno bo vstajenje.“

Ko je padla noč, je zaprl svojo kočjo in je stopil na pot. Njegov obraz je bil star, z brado obraščen, telo je bilo slabotno in noge so trepetale. Vse to je začutil starec, ko je že zapustil svoj dom.

„Kako naj grem“, je začel dvomiti sam pri sebi, „kako naj grem, ko sem slab in ves trepetam?“

Toda zdelo se mu je, da nekdo šepeta v večerni tišini:

„Tudi On je šel in je nosil na rami vse grehe sveta. Težka je bila njegova pot, težja od tvoje in je vodila na Golgato.“

„In kam vodi mene“, je vpraševal starec, ali ni tako, kakor da bi hodil pot smrti.“

„To pot je treba prehoditi vsem, ki hočejo življenja“, je šepetal glas skozi gozd.

„A jaz, glej, sem ljubil življenje in sem hodil svojo pot.“

„To je bila pot smrti in ker je nisi premagal si bil mrtev toliko časa.“

„A zdaj — kaj je življenje? Ali ni prepozno? Ali bi ne bilo bolje počakati smrti?“

„Ne govori o smrti sedaj, ko greš v življenje. Resnica je življenje, ti pa si živel v laži in tmi.“

Starec je stopal ob poti navzgor in je prišel do tolmuna, ki se je skrival v senci, dreves. Ob tolmunu je sedel otrok. Starec je zatrepetal.

„Čemu trepečeš!“ mu je šepetal glas, „ali poznaš otroka.“

„Poznam, to je moj otrok, ki ni nikoli živel.“

„Vidiš in ti si ljubil življenje in si lagal sebi in svetu. Ko si ljubil življenje si nbijal plod svoje radosti, iz katerega raste novo življenje“. Starec je zbral sile in je stopal naprej. Noč je postala svetla, mesečna. Glej, tam med drevjem je zginila bleda ženska postava. Starec je obstal in gledal. Ozrla se je po njem.

„Ali jo poznaš?“ ga je vprašal glas.

„To je ona“, je govoril starec sam pri sebi, „ljubila sva se in sva se razšla. Odsšla je po svetu bogvekam.“

Ženska se je ozrla še enkrat in je izginila. Starec je mislil na svoje grehe in je s trudnim korakom stopal naprej.

Hodil je celo noč, celo božjo noč z velike sobote na veliko nedeljo. Nekje v daljavi je vršalo v ozračju, kakor da se dvigajo tme od tal in se izgublajo v neskončne višine. Po gozdih je pokalo od šume do šume, kakor da se budi pod tišino nemirno življenje. Od vzhoda je vela prijetna sapa in je razgrinjala zamračeno nebo.

Stopal je počasi, kakor da je hotel še enkrat premisliti vsak trenutek svojega življenja. Videl je vso svojo zgubljeno pot od onega trenutka tam pri studentu. Takrat se je začelo in potem ni bilo vrnitve nikdar več... Zdaj se vrača, zdaj prepozno. Težek pot mu je oblival čelo. Njegove sile so pešale.

„Brez ljubezni sem šel skozi življenje in zdaj grem sam v smrt, brez pomoči in za puščen.“

Od nekod iz daljave se je zaslišal glas zvonov. Zvonili so k dnevu. Visoko čez jutranje višave je donel njih glas.

Bližal se je vrhu. Od tam se je videlo v dolino, v tisto lepo, zeleno, cvetočo dolino. Tam je živel ona nekdanj, tam so živeli ljudje. Pa ljudje so bili morebiti hudobni — zato se je zgodilo takrat tako. Ko bi ne bili ljudje hudobni in bi odpuščali male grehe ne bi bilo na svetu velikih grešnikov. Odpuščanje bi jih poboljšalo, ljubezen bi jih varovala pred grehi. Zdelo se mu je, kakor da lahen veter boža njegove vroče misli. Kakor da nekdo šepete te besede skozi jutranji gozd. Kakor da se odgrinja strašna tmina okoli srca.

„Ko bi ne bilo to res“, — tako je mislil — „ne bi bilo moje življenje tako...“

Toda zavilo je med vrhovi in kakor da mu je črna pest udarila na srce:

„Sam si kriv.“

Obstal je, kakor da mu je zastal dih.

„Da, sam, sam.“

Udal se je.

„Priznam, vse priznam. Samo še enkrat naj vidim solnce in vstajenje in potem — bodi!“

Solze so kapale po obrazu na brado...

Iz daljave so doneli zvonovi. Slavnostno, ponosno, zmagovito.

Jutro je vstajalo na vzhodu in njegova zarja je porudečila vse visoko nebo. Kakor da je klicala na vstajenje. Po gozdu so zapeli prvi ptiči.

Stopal je naprej počasi in udano, noseč s seboj pezo trpljenja vsega življenja. Čutil je, da je njegov kes večji od njegovih grehov. Bolest je bila težja od krivde. Vedel je, da bo onemogel pod pokoro, ki ga bo razbremenila za vselej. Samo še solnce! Vstajenje! Petinštirideset let ga ni videl. Drevje se je razgrnilo in skozi redke veje se je zažarilo daljno obzorje.

Na vrhu!

Plazil se je naprej kakor tat, ki si ne upa na svetlo. Od drevesa do drevesa se je pomikal oprijemaje se za debla, da bi se oprl, če bi ga omamila svetloba. Skrival se je pred jasnim dnevom, kakor da bi šel delat greh. Zdelo se mu je, da pokajo za njim pošasti po preko lesov in ga strašijo. A tam zunaj ga je vabil mladi visoki dan.

„Pridi, stopi, hodi!“

Zabliščalo se mu je v oči. Vsa planjava je žarela v jutranjem ognju. Daleč na okrog gozdi polni zelenja in pomladnega pričakovanja. Božji svet, kako si krasan! Padel je na kolena in zdelo se mu je, da bi molil.

Ozrl se je na levo in je zagledal dolino v zgodnjem jutranjem mraku. Sredi doline je stala vas in visoka cerkev sredi hiš. Skozi vas je vodila cesta iz sveta v svet...

Tam so ga pričakovali toliko let. Toda ljudje so hudobni in nimajo usmiljenja z grešnikom.

„Kaj ljudje,“ je šepetal glas skozi jutro, „on je, ki odpušča.“

Zganil se je, kajti zdelo se mu je, da stoji nekdo poleg njega in šepeta te besede:

„Da. On, on!“

Vsa dolina je ležala mirno pokojno. Niti prvi jutranji vetrovi še niso dosegli njenih lahni mrakov. Zadonel je zvon iz lin in je predramil spečo tišino.

„Tu počakam,“ je govoril starec, „tu bom videl vse.“

Na obzorju se je zažarilo in iz daljnih daljav je prihajalo solnce velikonočnega jutra. To je bilo tisto solnce, ki je zasijalo takrat tretji dan, na dan vstajenja. Pozdravljeno!

Zagledal se je vanj, kakor da bi hotel pojmovati vso njegovo skrivnost.

Od povsod so se oglašali zvonovi.

Dolina se je oživila. Vsa pota so se napolnile, od povsod so se pomikale trume žen in mož proti vasi. Cerkev se je svetila v zarji vzhajajočega solnea.

Videl je dobro, kako so se zbirali otroci pred cerkvijo, kako so fantje prinesli bandero, kako so se dekleta zbirala v gruče. Dvignil se je križ v rokah cerkovnika in moške so stopili za njim. Zvonovi so doneli preko planjave. Kadar so trenutno prenehali se je slišalo petje cerkvenih pevcev in glasna molitev pobožnih ženic.

Procesija se je razvrstila po cesti: križ, moške, bandero, fantje, nebo, ženske...

„Tako je bilo. Prav tako je bila ona zadnja Velikanoč, dan vstajenja. In ona je bila med njimi, lepa in nedolžna in čista kot lilija... In potem mrak in tema in noč celo dolgo večnost. Do tega trenutka. O Bog!“

Sklonil se je, kakor da sklanja glavo pred smrtjo, ki bo zadala zadnji udarec obsojencu. Ali ne bo izvršila obsodbo pravice po dolgi ječi? Še ne, še ne!

Solnce, solnce. Kako jasno je zasijalo sredi neizmernih svetlih kolobarjev, ki so prepregali vse nebo. Vsa zemlja je zatrepetala pod njim, kakor da je začutila slavnostni trenutek: danes je praznik vstajenja. Procesija je šla pevaje in pomoljevaje po beli cesti po dolini. Bandera so vihrala v solncu in v solncu so se lesketale zlate kroglice na drogovih okoli neba. Zvonovi so doneli venomer. Kakor da se je združila pesem zemlje in nebes. Na zemljo je dahnul božji dih.

* * *

Našli so ga popoldne velikega dne ležega vznak na vrhu hriba ob robu zaleških lesov. Spoznali so ga takoj. Roke je imel razprostrate kakor na objem, po prsih mu je padala dolga temna brada in oči je imel uprte proti jutranjemu solncu.

„Izvabilo ga je,“ so govorile ženske, „izvabil ga je praznik...“

In so z vzdihom sklepale roke. „Prišel je na vstajenje in je zamudil.“

„Bog sodi po pravičnosti.“

On pa je ležal, kakor da so ga vrgle iz sebe temine zaleških lesov; kakor da so prhnile iz sebe greh; kakor da so hotele čiste praznovati praznik vstajenja. Od takrat so tiho in pokojno ležali zaleški lesovi.

I. E. B.

Priporočamo sledeče knjige:

- Dr. Ivan Lah: „Dore“. Povest slovenskega dečka iz sedanje vojne. Vez. K 4.—
Milan Pugelj: „Mimo ciljev“. Novele. Vez. K 5.—
Cvetko Golar: „Kmečke povesti“. Sedem zanimivih povesti iz kmečkega življenja. Vez. K 5.—
Fran Govekar: „Deseti brat“. Ljudska igra v petih dejanjih. Broš. K 2:50
Jakob Dolinar: „Iz devete dežele“. Predpustna igra o naprednem carju in parlamentu. Broš. K 1.—
Anton Pesek: „Slepa ljubezen“. Ljudska igra s petjem v 5 dejanjih. Broš. K 2:50
A. Sirowyja in A. F. Herd: „Nauk o serviranju“. Pomožna knjiga za praktični in teoretični pouk na nadaljevalnih šolah gostilničarske in hotelske obrti in za samouke. Vez. K 10.—
Manica Komanova: „Šopek Samotarke“. Zbirka novel. Cena broš. K 4.—, vez. K 5.—

- Azov in Tefft: „Humoreske“. Zbirka ruskih humoresk, satir in grótesk. Cena broširani K 3.—, vez. K 5.—
Abditus: „Problemi malega naroda“. Cena K 2.—
Kurentov album. Humoristični almanah s slikami. K 4:50
Ferd. Seidl: „Rastlinstvo naših Alp“. Prispevek k spoznavanju slovenske zemlje. Vez. K 8.—
J. Bezljaj: „Zbirka rudarskih in fužinarskih izrazov“, nabranih iz nemškočeškega montanističnega slovnika, ki ga je sestavil c. kr. rudarski svetnik in ravnatelj Edvard Horovsky v Pragi. Broš. K 2.—
Dr. Bogumil Vošnjak: „Poglavje o stari slovenski demokraciji“, z epilogom dr. N. Županića. Iz angleščine preložil ing. V. Zupanc. Broš. K 2.—

Pošiljamo te knjige našim naročnikom poštne prosto, če se denar naprej pošlje. Povzetje stane 72 vinarjev in je torej najbolje, če pošljete denar za knjige v naprej. Naročite knjige, dobra knjiga je najboljši prijatelj! Pošljite denar in naznanite naslov, komu in katere knjige naj pošljemo.

Zvezna knjigarna v Ljubljani, Marijin trg št. 8.